

Ἡ ΔΙΑΠΛΑΣΙΣ ΤΩΝ ΠΑΙΔΩΝ

ΕΙΚΟΝΟΓΡΑΦΗΜΕΝΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ ΔΙΑ ΠΑΙΔΙΑ ΕΦΗΒΟΥΣ ΚΑΙ ΝΕΑΝΙΔΑΣ

Ἐγκριμένον ὑπὸ τοῦ Ὑπουργείου τῆς Παιδείας — Ἐγκύκλιος ἀρ. 30, ἀπὸ 11 Ἀπριλίου 1932 —
ὡς ἐλεύθερον ἀνάγνωσμα δι' ὅλα ἐν γένει τὰ Σχολεῖα τῆς Μέσης καὶ Στοιχειώδους Ἐκπαιδεύσεως.

ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΠΡΟΠΛΗΡΩΤΕΑ

ἘΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ δραχμαὶ 100. Ἐξέμνην δραχ. 55. Τρίμηνον δραχ. 30.
ἘΣΩΤΕΡΙΚΟΥ: Ἐτησίᾳ φράγκα γαλλικὰ 60, ἔξμνην 35 καὶ τρίμηνον 20.
ΑΜΕΡΙΚΗΣ: Ἐτησίᾳ δολλάρια 4, ἔξμνην 2 καὶ τρίμηνον 1.

ΕΚΔΙΔΕΤΑΙ ΚΑΤΑ ΣΑΒΒΑΤΟΝ

ΙΔΡΥΘΗ ΤΩ 1879

ΙΔΡΥΤΗΣ - ΕΚΔΟΤΗΣ - ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΝΙΚΟΛΑΟΣ Π. ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ

Ο ΤΟΜΟΣ ΤΗΣ ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ

Ἀρχίζει τὴν 1ην Δεκεμβρίου, ἀλλ' αἱ συνδρομαὶ ἀρχίζουν τὴν 1ην αὐτοῦ μηνός.

ΓΡΑΦΕΙΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

Ὁδὸς Ἐβριτίδων ἀριθ. 42, παρὰ τὸ Βαρβάκειον.

Περίοδος Β' — Τόμος 40ὸς

Ἀθήναι, 4 Νοεμβρίου 1933

Ἔτος 55ον. — Ἀριθ. 49

Ο ΜΟΥΣΤΑΚΑΣ

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ὑπὸ Α. de GERIOLLES

— Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενον —
ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

Ἐξέρουμε πόσο ὁ Μουστάκας ἀντιπαθεῖ τοὺς ἐχθρούς. Ὡστόσο ἤρθε μιὰ μέρα ποὺ ὅλοι εἶδαν καὶ ἐθαύμασαν πῶς ὁ Μουστάκας ἓνα ἐχθρὸν ἀδύνατον δὲν τὸν θεωροῦσε πιά ἐχθρὸν.

Ἔνα πρωτὸ βγήκε νωρὸς-νωρὸς στὴ βόλτα. Τὴν ἐποχὴν ἔκλεινεν βρισκόταν στὴν Ἰσπανία. Εἶχε κάνει πολὺν δρόμον. Τὸ δροσερὸ ἀνοιξιῶτικο ἀεράκι τοῦ εἶχε ἀνοίξει τὴν ὄρεξιν καὶ συλλογιζόταν μὲ πόθο τὸ φαῖ, ὅταν εἶδε καμμιὰ δεκαριά χαμίνια, Ἰσπανόπουλα μαύρα κι' ἡλιοκαμένα, μὲ μάτια λαμπερά, μὲ μαλλιά σγουρὰ καὶ μαυρὰ σὰν τὸν ἔβλεπε. Ὅλα αὐτὰ τὰ παιδιόπουλα, μισόγδυτα, μὲ τὸ κορμάκι μόλις σκεπασμένο μὲ μερικὰ κουρέλια, ἔπαιζαν τοὺς στρατιῶτες.

Γιὰ λίγο διάστημα ἀποφάσισαν νὰ κάνουν ἀνακωχὴν. Ἔνα τότε ἀπὸ τὰ μικρά, ποὺ τοῦ εἶχε κι' αὐτοῦ ἀνοίξει ἡ ὄρεξιν πήρε ἓνα πανέρι κι' ἔβγαλε ἀπὸ μέσα μιὰ πελωρία φέτα μαῦρο ψωμί ἀλλειμένο μὲ μιὰ στρώση ἀσπρου τυριοῦ χοντρή ἓνα δάχτυλον.

Ὁ Μουστάκας, ἐνοιωσε τὰ σάλια στὸ στόμα του. Ἡ πείνα του ἦταν τόσο μεγάλη καὶ ἡ ὥρα τοῦ συσσιτίου τόσο μακρὰ ἀκόμα!

Ὁ Μουστάκας κάτι ἐπρεπε νὰ κάμῃ! Σιγὰ-σιγὰ μὲ δισταχτικὸ πῆγε κοντὰ στὸν μικρὸ Σπανιόλον καὶ τὸν κοίταξε παρακλητικὰ στὰ μάτια. Ὑστερα, βλέποντας πῶς αὐτὸ δὲν ἔφερε κανένα ἀποτέλεσμα, στάθηκε σούζα κι' ἔκανε τὸ ζητιανάκι.

Τὸ μορτάκι καθισμένο ἐπάνω σ' ἓνα μισογυρεμισμένο τοῦχο, μὲ τὰ πόδια κρεμασμένα, κοίταξε τὸν δῦ-

«Ἐνας ἀξιωματικὸς τὸν ἔβαλε νὰ κηδήσῃ, μπροστὰ στὸν Αὐτοκράτορα... (Σελ. 570, στ. γ'.)

στοχο Μουστάκα καὶ τὸν ἔκανε γούστο. Ἐπρωγε μὲ τὴν ἡσυχία του τὴ φέτα καὶ εἶχε μάλιστα τὴν κανία νὰ τὴν πλησιάσῃ ποῦ καὶ ποῦ στὴ μύτη τοῦ Μουστάκα κι' ἔπειτα νὰ τὴν φέρνῃ στὸ στόμα του καὶ νὰ τὴν δαγκάγῃ ἀπολαυστικὰ, διασκεδάζοντας μὲ τὴν ἀγωνία τοῦ ξελιγωμένου σκύλου.

Τὸ μικρὸ αὐτὸ βασανιστήριον κράτησε ὥσπου ἡ φέτα καταβροχθίσθηκε ἐλόκληρη. Καὶ τότε ὁ Μουστάκας ἀποφάσισε νὰ φύγῃ, μὲ τὴν οὐρὰ κατεβασμένη, πεινασμένος πῶς πολὺ ἀπὸ πρὶν, καὶ ἐξευτελισμένος κιόλας.

Ἐξαφνα ἀκούει ἄγριες παιδικὰς φωνές. Γυρίζει καὶ βλέπει τὰ χαμίνια μαζεμμένα στὴν ἀκροποταμιὰ νὰ κοιτάζουν τὸ νερὸ καὶ νὰ δέλχων ἓνα ὄρισμένο σημεῖον.

Ὁ Μουστάκας δὲν ἀργησε νὰ καταλάβῃ τί εἶχε συμβεῖ. Κάποιον παιδάκι θὰ εἶχε πέσει στὸ ποτάμι.

Μ' ἓνα πήδημα —μπλουμ— καὶ τὸ γενναῖον σκυλὶ βρέθηκε μέσα στὸ νερὸ, βοῦτηξε δυὸ φορές καὶ στὸ τέλος βρήκε κι' ἔβγαλε στὴν ἐπιφάνεια τὸ μικρὸ μορτάκι ποὺ τοῦ εἶχε ἀρνηθῆ μιὰ μπουκιά ψωμί.

Μόλις τὸν ἔβγαλε στὴν ἀκροποταμιὰ ἀρχισε νὰ τοῦ γλῶφῃ τὸ πρόσωπον, τὰ χέρια. Καὶ μ' ὅλη του τὴν καρδιά, μ' ὅλη του τὴν καλὴ διάθεση, δοκιμάζει νὰ τὸν ζωντανέψῃ, μὰ βλέποντας πῶς δὲν

καταφέρει τίποτα ἀρχίζει νὰ οὐρλιάζῃ θλιβερά.

Στὶς φωνές του ἔτρεξαν μερικοὶ περαστικοὶ καὶ γείτονες καὶ τὸ παιδί σῶθηκε.

Ὁ Μουστάκας γύρισε στὸ στρατόπεδον μὲ τὴ συνείδησίν του ἱκανοποιημένη. Τὰ εὐγενικὰ του αἰσθηματὰ ἦταν δυνατώτερα ἀπὸ τὴ λιχουδιά

του. "Εμελλε όμως να περάση μία σκληρή δοκιμασία. Ένας συνταγματάρχης ξετρελλάθηκε σε τέτοιο σημείο με τον έργο του σκύλου που θέλησε να τον κλέψη. Ένα πρωί του σφύριξε να πάη κοντά του. Ο Μουστάκας τον ακολούθησε χωρίς να βάλη καμιά υποψία. Κι' ο συνταγματάρχης αφού τον τριγύρισε κάμποσην ώρα στην έξοχη ύστερα τον πήγε σπίτι του κι' έκει τον έδεσε.

Δεμένος ο ελεύθερος Μουστάκας! Σκλάβος, με την αλυσίδα στο λαιμό αυτός που του είχε πει ο Ναπολέων:

να προδώση τον έρκο του. Έβλεπε τον μάγειρά του να το έτοιμάζει και να το σερβίρη τα πιο νόστιμα και ελκυστικά φαγητά, τέτοια φαγητά που ούτε τα είχε ποτέ του δοκιμάσει ο Μουστάκας.

Ο καίμενος ο σκύλος κάθε φορά που του έβαζαν μπροστά του την τσανάκα, μυριζόταν από μακριά το φαγητό, ένοιωθε τα σάλια να γεμίζουν το στόμα του, και στο τέλος αποφάσιζε και το καταδρόχιζε δλόκληρο, λέγοντας μέσα του με πεποίθηση!

— Τούτη ή φορά είναι ή τελευταία!

Κι' όταν άδειαζε αυτήν την τσανάκα έρωγε και την άλλη με την ίδια βουλιμία.

Ο ίδιος ο συνταγματάρχης κάθε φορά που έρχόταν να ιδή τον αϊχμάλωτό του είχε τις τσέπες του γεμάτες ζάχαρη. Ο Μουστάκας κατάπινε τα κομμάτια που του πρόσφερε ο άφεντικός του ο οποίος ήταν το πιο κρότερο γιατρικό, δίχως να κουνάη την ουρά του, δίχως την παραμικρή ένδειξη χαράς. Και σκεπτόταν μελαγχολικά:

— Πολύ βλάκας θα είμαι ο άφεντικός μου για να θέλη να με κρατήσει, στα χάλια που έχω καταντήσει τώρα!

Γιατί ο Μουστάκας δεν ήταν πια ο Μουστάκας ο παλιός, μά ή σκιά του, τ'ό φάντασμά του.

Καθόταν σκεπτικός ώρες δλόκληρες και συλλογιζόταν με άπελπισία, πώς θάκανε μεγάλο κρέμα να μη από τώρα σε άποστρατεία, να μην ξαναϊδή μάχες, γυμνάσια,

στρατό. Δεν ήταν δυνατόν λοιπόν να βρῆ έναν τρόπον για να βγῆ από τῆ σκλαβιά; Τόσο τον είχε άποκουτιάνει ή κλεισούρα κι' ή άκίνησία;

Υστερα από μεγάλη σκέψη, βρήκε επιτέλους ένα σωτήριο σχέδιο. Δεν φώναζε όμως «Εύρηκα» σαν τον άρχαιο σοφό, γιατί έκρινε πως ή λέξη αυτή ήταν πια πολύ μεταχειρισμένη και είχε χάσει τῆ σημασία της.

Ηρθε λοιπόν ή ήμέρα ή εύλογη μένη μέρα που ο Μουστάκας έδωσε σ' έκτέλεση τὸ σχέδιό του. Μέσα στην αὐλή του ισπανόλικου σπιτιού, την τριγυρισμένη από καμάρες και φυτευμένη με τα πιο φανταχτερά κι' εύωδιαστά λουλούδια, ή δρντινάντσα του συνταγματάρχη, ένα άμοστακκο στρατιωτικό έφερε τον έργο σκύλο για να του κἀνη τὸ τακτικό λουτρό του.

Ο Μουστάκας στην αρχή κάθησε φρόνιμα, στάθηκε να τον σαπουνίσουν και να τον τρίψουν, όταν ξαφνα άρχισε να στριφογυρίζει σαν ζαλισμένος, έπεσε κάτω, άρχισε να τινάζη τα πόδια του, να σπαρταράη και να τρέμη σαν να είχε σπασμούς.

Αυτό κράτησε δυό-τρία λεπτά. Τέλος ο πονηρός σκύλος έπεσε αναίσθητος στις πλάκες κι' έκανε τον ξερό με τέτοια τέχνη, που πραγματικά ο καθένας θά νόμιζε ότι είχε ψοφήσει.

Ο δούτοχος στρατιωτικός τραβούσε τα μαλλιά του με άπόγνωση.

— Ω, συμφορά μου! Τι θά πῶ τώρα στὸ συνταγματάρχη μου; Καταραμένο ζῶο! Δεν περιμένεις καμιά ώρα; Δοκίμαζε να κουνήση τον Μουστάκα, να του σηκώση τὸ κεφάλι, τα πόδια, μά εκείνα έπεφταν άψυχα, βαρεία.

Έβαλε τις φωνές κι' έτρεξε στο γραφείο του συνταγματάρχη:

— Ψόφησε! Ψόφησε! Δεν φταίω εγώ, συνταγματάρχη μου, δεν φταίω εγώ!

(Ακολουθεί)

ΣΤΟΝ ΚΗΠΟ

Παιδιά, πόσα παιδιά! Γύρω στη χαβούζα, ένα πλήθος, από τριών ως πέντε χρονών. Κρατούν στα χέρια τα μικρούτσικα πετρίτσες και τις ρίχνουν μέσα στο νερό. Τινάζονται ψηλά οι στέλες, ενώ τα ψαράκια τρέχουν τρομαγμένα να κρυφτούν στις πιο σκοτεινές γωνίες. Και τα παιδιά γελοιο προσαχρα, ξένοιαστα. Γι' αυτά ή μεγαλύτερη ευτυχία για την ώρα είναι να βλέπουν το νερό να τινάζεται ψηλά και τα ψαράκια τρομαγμένα να κρύβονται.

Στους πάγκους οι μαμμάδες κουθεντιάζουν πλέκοντας. Συχνά σηκώνουν τα μάτια και παρακολουθούν τα παιχνίδια των παιδιών. Κάποτε σηκώνονται. Ο Τάκης μάλωσε με τον Τοτό που τον έδεσε ρίχνοντας μια μεγάλη πέτρα. Η Λιλίκα βαρέθηκε το παιχνίδι και προτιμά να παίξη με την κούκλα. Μά ή Μιμή δε θέλει. Η Λιλίκα θυμώνει. Τραβά τῆ φιλενάδα της, κλαίει, φωνάζει.

— Εγώ θέλω να παίζω κούκλα. Τῆς φαίνεται τόσο πελάξενο να τῆς άντιστέκεται μια συνομιλήγη αφού ή μαμμά δεν τῆς χαλάει χατήρη.

Μά ή μαμμάδες σηκώνονται και γαληνεύουν τα παιδιά. Και κάθε μια σφίγγει με τρόπο το παιδί της στην άγκάλη. Του χαϊδεύει τις μπούκλες, τὸ φιλά.

ΟΙ ΜΟΛΥΒΕΝΙΟΙ ΣΤΡΑΤΙΩΤΕΣ

[ΔΙΗΓΗΜΑΤΑΚΙ ΓΙΑ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ]

Α.

Στην τραπέζαρία, πάνω σ' ένα καρδενίο ράφι, κοντά στα κουτιά με τις τράπουλες και με τα κομμάτια του σκάκιού, βρίσκεται και τὸ μεγάλο κουτί με τους μολυβένιους στρατιώτες του Τοτό.

Είναι νύχτα. Ο Τοτός κοιμάται στο κρεβατάκι του, στην κάμαρά του. Μά κι' οι στρατιώτες του, πλαγισμένοι μέσα στα κουτάκια τους, πάνω στα χάρτινα στρώματά τους, κοιμούνται κι' αυτοί ήσυχα-ήσυχα.

Είναι λογῆς-λογῆς στρατιώτες — Έλληνες, Γάλλοι, Άγγλοι, Άφρικανοί — κι' όταν ο Τοτός τους άραδιάζει πάνω στο τραπέζι και παίξει τον πόλεμο, διασκεδάει πολύ. Άλλοι πεζοί, άλλοι καβαλλάρηδες, άλλοι φαντάροι, αξιωματικοί, σημασιφόροι. Αυτοί, με τῆ λόγχη εφ' ό π λ ο υ, κάνουν έφοδο. Εκείνοι με τα τουφέκια τους πυροβολούν (και στην άκρη

του τουφεκιού φαίνεται ο άσπρος καπνός). Άλλοι κρατούν τα σπαθιά τους γυμνά. Κι' όλοι φαίνονται σε κίνηση. Κανένας δεν στέκεται. Άξιωματικοί και στρατιώτες, πεζοί και καβαλλάρηδες, περπατούν, τρέχουν, καλπάζουν. Άμ βέβαια,

πόλεμος είν' αυτός. Και ποιος στέκεται στον πόλεμο; Καθένας πάει εμπρός, εμπρός, ως που να βρῆ τὸ θάνατο ή τῆ νίκη.

Στο τέλος του παιχνιδιού γίνεται πάντα ειρήνη. Και τότε ο Τοτός μαζώνει τους μολυβένιους στρατιώτες του, τους βάζει στα κουτάκια τους, και τα κουτάκια αυτά τα φυλάει στο μεγάλο κουτί που είναι πάνω στο καρδενίο ράφι. Εκεί-μέσα οι μολυβένιοι στρατιώτες κοιμούνται δληνύχτα, μά και πολλές ώρες τῆς ήμέρας.

Τώρα λοιπόν είναι νύχτα. Στην τραπέζαρία και σ' όλο τὸ σπίτι βασιλεύει ήσυχία. Κι' είναι παντού σχεδόν σκοτεινά. Η τραπέζαρία μόλις φωτίζεται από τὸ τζάκι, όπου καίει ακόμα λίγη φωτιά.

Άξαφνα, μέσ' στην ήσυχία και στο σκοτάδι, εκεί-πάνω στο ράφι, ακούγεται καθαρά μια φωνή.

— Ποιός μίλησε; Ποιός μιλάει; Φαίνεται πως τῆ νύχτα, καμιά φορά, τα άψυχα παιχνίδια ζωντανεύουν.

Είν' ένας μικρός Έλληνας ταμπουρλίσης — ο μόνος ταμπουρλίσης

πού έχει ο μολυβένιος στρατός του Γοτού. — Ξν άμουστακο παιδί, πού τ'ά μάτια του λήμπουν κάτω απ' τ'α ζωγραφισμένα του μαύρα φρύδια. Γενναίο παιδί! Στην μάχη δέν ψηφά ούτε σφαιρός, ούτε δβίδες. Και χτυπά τ'ο ταμπούλο του γιά έφοδο με την ίδια άταραξία πού τ'ο χτυπά και σ' ένα στρατιωτικό περίπατο.

— Στρατηγέ μου! στρατηγέ μου! φωνάζει.

Πραγματικά, μέσα στο ίδιο κουτάκι κοιμάται κι' ένας μολυβένιος στρατηγός. Με τη φωνή, ξυπνά άπτόμοι και σηκώνεται πάνω στο άσπρο του άλογο, πού πατεί με τ'α δυο μόνο πόδια σε μι'α πράσινη πλακίτσα, γι'ατι τ'άλλα δυο τάχει σηκωμένα στον άέρα.

— Τι με θέλεις, ταμπουρλίτση; ρωτά ο στρατηγός.

— Στρατηγέ μου! θέλω ν'ά πάω στη φωτιά!

(Ακολουθεί)

Η ΚΥΡΑ-ΜΑΡΘΑ

ΑΠΟ ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΗΣ ΖΩΗΣ

4. Ο ΜΟΥΣΤΟΣ

Τ'ο πρωί, πηγαίνοντας σχολείο, ο Άλκης έδλεπε χωριάτες πού έφερναν στην πόλη τ'ο μούστο τους. Ήταν ή εποχή πού έστιθαν στο ληνό τ'ον ώριμο καρπό τ'ων άμπελιών κι' έπαιρναν τ'ο χυμό του γιά ν'ά τ'ον κάμουν κρασί. Πουλούσαν τ'ο μούστο, πουλούσαν ακόμα και τ'α σπιμένα σταφύλια, τ'α τσίπουρα. Γι'ατι κι' απ' αυτά έβγαζαν σπύρο.

Ο μούστος κουβαλιόταν με λογγη-λαγγη κάρα. Άλλα είχαν άσικιά, άλλα ένα μεγάλο βαρέλι. Σταματούσαν στις ταβέρνες, στα μπακάλικα. Κι' άρχιζε τ'ο άδειασμα: Οι χωριάτες έπαιρναν τ'ασικιά ένα ένα, τ'α φορτώνονταν στον ώμο τους και κατέβαιναν στο ύπόγειο, όπου τάδειαζαν στα βαρέλια από ένα μεγάλο χωνί. Ή έβαζαν ένα σιαλήνα λαστιχένιο από τ'ο βαρέλι τ'ου κάρου ως τ'ο βαρέλι τ'ου ύπόγειου κι' άφιναν τ'ο μούστο ν'ά τρέξει.

Ο Άλκης σταματούσε καμμιά φορά γιά ν'ά βλέπει. Οι χωριάτες, οι ταβερνιάρηδες, οι μπακάληδες φώνωνταν χαρούμενοι. Άπέξω ήταν κι' άλλα βαρέλια πού τ'α είχαν βγάλει γιά ν'ά τ'α τσιροθώσουν ή ν'ά τ'α πλώνουν. Κι' αυτά ύστερα θ'ά γέμιζαν μούστο πού θ'ά γινόταν κρασί. Ο Άλκης συλλογιόταν πόσα ήταν σ' έλη την πόλη. Πολλά βέβαια, πάρα πολλά!

Ώστόσο ένας έ μούστος δέν γινόταν κρασί πού τ'ου Άλκη δέν τ'ου άρεσε καθόλου. Κάθε μπακάλης μοίραζε πενκέδες στα σπιτία της πελατείας, κι' οι νοικοκυρές, πού ήταν δέν έφτανε τ'ο δώρο, αγοράζαν κι' άλλο μούστο, όσον ήθελαν, έκαναν πετιμέζι, μουσταλευριά, μουστακούλουρα και κιδωνόπαστο. Ά, αυτά δ'α τ'ου Άλκη τ'ου άρεσαν πολύ.

Τ'ον τρέλλαινε προπάντων ή ώραία και δυνατή μυρωδιά πού έβγαζε ο μούστος όταν έβραζε γιά ν'ά γίνει πετιμέζι ή μουσταλευριά. Εδώταζε όλο

τ'ο σπιτί, όλο τ'ο δρόμο, όλη τ'η γειτονιά, όλη την πόλη! Κι' ο Άλκης άπορούσε: γι'ατι ν'ά μη βράζουν όλο τ'ο μούστο της χρονιάς ή ν'ά κάμουν μ' αυτόν τόσα ώραία πράματα, παρά ν'άφινουν τ'ον περισσότερο ν'ά βράζει μόνος του στα βαρέλια γιά ν'ά γίνετα κρασί;

Και τ'ου Άλκη, είπαμε, τ'ο κρασί δέν τ'ου άρεσε καθόλου. Μ'ά ούτε κι' ή δυνατή εκείνη σπιρτάδα πού άφινε ο μούστος καθώς έβραζε τ'ο βαρέλι, κι' από τ'α ύπόγεια ανέβαινε στα μαγαζιά, στο σπιτί, ξεχυνόταν στους δρόμους, κι' όλη ή πόλη αυτή την εποχή, μύριζε τόσο βαριά, τόσο άσχημα. Σ'ε ζάλιζε αυτή ή σπιρτάδα, σ'ου έφερνε πονοκέφαλο...

Ός τ'ου Άη-Δημήτρη ο μούστος ήταν καμωμένος κρασί. Άνοιγαν τότες τις κάνουλες τ'ων βαρελιών, έβγαζαν και δοκιμάζαν. Τ'ο βράδυ, ο Άλκης έδλεπε πολλούς ν'ά γυρίζουν απ' τ'η δοκιμή στα σπιτία τους ζαλισμένοι, μεθυμένοι. Γοικλιζαν στο δρόμο, τραγουδούσαν δραχνά, άρρυθμα, ή έλεγαν λόγια άσυνάρτητα, τρελλά.

Ο μεθυμένος, ο θυμωμένος κι' ο τρελός δέν διαφέρουν πολύ μεταξύ τους.

Κι' ο Άλκης πού δέν τ'ου άρεσε καθόλου αυτό τ'ο θέμα, συλλογιόταν: «Καλύτερα ν'ά μ'ην άπηρχε καθόλου στον κόσμο κρασί».

Ήξερε πώς ο Νώε, κατά την Άγια Γραφή, ήταν ο έφευρέτης. Αδ'α τ'ος πρώτος έστειψε σταφύλια κι' άφισε τ'ο χυμό τους ν'ά βράση μονάχος του και ν'ά γίνει κρασί. Ήξερε ακόμα πώς ο Δαυίδ σ' ένα ψαλμό του λέει: «Και ο ίλος ευφραίνει καρδιάν ανθρώπου». Μ'ά δέν τ'ο κατάλάβαινε. Τ'η δική του καρδιά δέν την ευφρανε καθόλου. Και βλέποντας τ'ους μεθυσμένους, έκρινε πώς με τ'ην έφεύρεσή του ο Νώε δέν εφεργέτησε καθόλου τ'ην ανθρωπότητα.

Μιά μέρα, στο τραπέζι ο πατέρας του τ'ου είπε:

— Δέ χάνεις και πολύ πού δέν πίνεις κρασί. Θάκανες καλά ν'ά μ'ην πίνης ούτε σάν μεγαλώσης. Άίγο κρασί μπορεί ν'ά ωφελή. Πολύ κρασί βλάπτει. Κι' επειδή ο άνθρωπος δύσκολα περιορίζεται σε λίγο κι' εύκολα κακοσυνθίζεται και πέφτει στην κατάχρηση, καλύτερα ν'ά λείπη.

— Καλύτερα! συμφώνησε κι' ο Άλκης.

Η κατάχρηση τ'ου κρασιού, εξακολούθησε ο πατέρας, φέρνει μι'α φοβερή άρρώστια πού λέγεται άλκοολισμός. Είναι από τ'ο άλκοόλ πού θ'ά π'η σπύρο, οινόπνευμα. Γιατι τ'ο ίδιο σάν τ'ο κρασί και χειρότερα βλάπτουν, δηλητηριάζουν σιγά σιγά τ'ον άνθρωπο, και τέλλα πιστά θ'α έχουν σπύρο, οι ρακές, τ'α σούζα, τ'α κονιάκ και πάει λέοντας. Καλύτερα λοιπόν ν'ά μ'ην πίνη κανένας καθόλου, παρά ν'ά κινδυνέση ν'ά παρασυσθ'η στην κατάχρηση και ν'ά κατστρέψη τ'ην υγεία του, ν'ά κόψη τ'η ζωή του. Μ'ηπως δέν υπάρχουν τόσα άλλα πιστά, ευχάριστα, ώραία, πού ωφελούν μόνο χωρίς ν'ά βλάψουν καθόλου;

— Εμένα μάρεσει ή βουσσινάδα, είπε ή Νίτσα.

Κι' ή βουσσινάδα, είπε ο Άλκης κι' ή λεμονάδα, κι' ή πορτοκαλάδα, κι' ή σουμάδα...

— Ένα σωρό! είπε ο πατέρας. Ήρετε όμως π'ο είναι τ'ο καλύτερο πιστό απ' όλα... Έγώ ν'ά σας τ'ο π'ω: είναι τ'ο νερό!

— Άλήθεια, είπε ο Άλκης. Οταν διψάς, όταν κάνει ζέστη, ένα ποτήρι καθαρό, δροσερό, κρύο νερό, ήξίζει σε τίποτ' άλλο.

— Φτάνει μόνο ν'ά μ'ην εισαι ιδρωμένος! είπε γελώντας ή μητέρα.

— Άπ' αυτή τ'ην όμιλία, ο Άλκης στηρίχτηκε στην ιδέα του και στην άπόφασή του: Ο κόσμος θ'άταν πολύ καλύτερα αν έλειπε τ'ο κρασί και τ'α πιστά πού έχουν σπύρο. Αυτός δέ θ'άβαζε στο στόμα του ποτί.

5. ΤΟ ΤΣΙΓΑΡΟ

Έκείνες τις ήμέρες, στο σχολείο, έγινε ένα πολύ σοβαρό επεισόδιο.

Ο Σωτήρης, ένας μεγάλος μαθητής, άναψε στο διάλειμμα ένα τσιγάρο, και π'ηγε σε μι'αν άκρη της αυλής, πίσω από ένα δέντρο ν'ά τ'ο καπνίση κρυφά.

Δέν κάπνιζε ο Σωτήρης, οδτε τ'ο τσιγάρο εκείνο τ'ο είχε αγοράσει. Χάμω τ'ο είχε βροή — π'οιός ξέρει τίνας είχε πέσει — και τ'ου ήρθε ή ιδέα ν'ά τ'ο δοκιμάση.

Με τις πρώτες ρουφηξιές, τ'ον έ-

πικασ βήχας, δίκρυσαν τ'α μάτια του, τ'ου ήρθε άναγάλα. Προσπάθησε ν'ά κατανικήση τ'ην κακή αυτή έντύπωση κι' εξακολούθησε ν'ά ρουφά, με τ'ην έλπίδα πώς ύστερα θ'ά έβρισκα κά ποιο γούστο. Πώς οι άλλοι καπνίζουν και φαίνονται τόσο ευχαριστημένοι; Άλλά τ'ου κάκου. Δέν άι σθανόνταν παρά μι'α πίκρα στο στόμα και μι'α καούρα στο λαιμό. Και σε λίγο πέταξε χάμω τ'ο τσιγάρο και τ'ο π'άτησε γιά ν'ά σβύση λέγοντας:

— Άηδία είναι! Ν'ά χαθ'η!

Όσοσο μερικοί συμμαθητές του τ'ον είδαν. Με φρίκη τ'ο είπαν στους άλλους: «Ο Σωτήρης καπνίζει!» Τ'ο πράμα διαδόθηκε κι' έφτασε ως τ'α φτιά τ'ου δασκάλου.

— Άλήθεια; είπε αυτός. Έλα δ'α, Σωτήρη! Τι άκούω; Καπνίζεις; Συγχυσμένος, κατακόκκινος, ο Σωτήρης πλησίασε.

— Όχι, κύριε, είπε δέν καπνίζω εγώ!

— Μ'ά μ'ου είπαν πώς εκεί από πίσω σε είδαν ν'ά καπνίζης... Μ'ην έστριψες χαρτί ή άχερα και τ'αναψες γιά ν'ά παίηης;

Ο Σωτήρης δέν ήθελε ν'ά π'η ψέμα. Κι' όμολόγησε:

— Όχι. Βρήκα στο δρόμο ένα τσιγάρο άληθινό και τ'ο άναψα από περιέργεια... Τράβηξα δυο-τρεις φορές, άηδίασα και τ'ο πέταξα. Αυτό ήταν όλο. Δέν καπνίζω εγώ.

— Όχι! εγώ καπνίζω, είπε τότε ο δάσκαλος. Με είδατε ποτέ με τσιγάρο είτε στο γραφείο, είτε στο δρόμο;

— Ποτέ, είπαν μερικά παιδιά.

— Πολλοί όμως καπνίζουν, είπε ο Σωτήρης. Και τ'ώρα πού δοκιμάσα άπαρό πώς συνηθίζουν και βρίσκουν ευχαρίστηση.

— Άλήθεια, αυτό είναι πολύ περίεργο, είπε ο δάσκαλος. Όλοι αυτοί πού βλέπετε ν'ά καπνίζουν, με πολύ κόπο κι' ύστερ' από πολλές δοκιμές, κατάφεραν ν'ά συνηθίσουν. Και τί κέρδιαν; Τίποτα! Άπεναντίας ζημιώθηκαν πολύ. Γιατι ο καπνός είν' ένα φοβερό δηλητήριο, πού με τ'ον καιρό καταστρέφει τ'ην υγεία τ'ου καπνιστή. Είδαμε ανθρώπους ν'ά πέφτουν κάτω έξωσι απ' αυτή τ'η δηλητηρίαση τ'ου οργανισμού τους. Τους συνέφεραν με χιλια βάρβανα και τ'ους άνάγκασαν ν'ά κόψουν τ'ο τσιγάρο. Μ'ά ήταν άργά. Γιατι τ'ο δηλητήριο δέν έφευγε πιά απ' τ'ον οργανισμό κι' οι δυστυχισμένοι πέθαναν σε λίγα χρόνια. Είναι παρατηρημένο πώς όσοι δέν καπνίζουν, είναι μακρόβιοι. Όσοι καπνίζουν πολύ, πεθαίνουν πρόωρα. Κι' εγώ πού δέν καπνίζω, έλπίζω, ν'ά ζήσω πολύ.

Ο Άλκης ήταν εκεί και τ'άκουσε όλα. Θυμήθηκε τότε τ'ο κρασί και τ'ον έφευρέτη του. Και ρώτησε τ'ο δάσκαλο:

— Π'οιός ν'ά βροή άραγε τ'ο κάπνισμα;

Ο δάσκαλος άποκρίθηκε:

— Τ'ο κάπνισμα είναι σχετικώς καινούργιο. Οι άρχαίοι Έλληνες πού διαβάσετε στην Ιστορία τ'α κατορθώματά τους, δέν τ'ο ήξεραν. Γι' αυτό ήταν τόσο γεροί άνθρωποι και ζούσαν εκατό χρόνια. Και γι' αυτό έφτασαν σε τέτοιο πολιτισμό, γι'ατι, καθώς ξέρετε, ή υγεία τ'ου σώματος είναι και υγεία τ'ου πνεύματος...

Μιά φορά, ένας Γάλλος πού π'ηγε στην Άμερική, είδε αγριανθρώπους ν'ά καίνε ξερά φύλλα κάποιου φυτού και ν'ά ρουφάνε τ'ον καπνό τους. Ο Γάλλος αυτός έφερε τ'ο φυτό στην Εύρώπη, κι' επειδή τ'ον έλεγαν Νικότ, τ'ο φυτό ονομάστηκε «νικωτιάνη». Ήταν ο καπνός. Και σε λίγο, οι Έυρωπαίοι, οι πολιτισμένοι άνθρωποι π'ηραν τ'η συνήθεια άγριανθρώπων. Πώς σας φαίνεται αυτό;

— Άνάποδο! είπε ένα παιδί. Οι αγριανθρωποι έπρεπε ν'ά παίρνουν τις συνήθειες τ'ων πολιτισμένων.

— Έτσι λέω κι' εγώ, είπε ο δάσκαλος. Τ'ο κάπνισμα είναι ή πιό κακή κι' άνόητη συνήθεια πού μπορεί κανείς ν'άποχτήση. Φυλαχτήτε, παιδιά μου, μη τ'ην άποχτήσετε ποτέ και σεις. Και κάθε φορά πού θ'ά σας έρχόταν τυχόν ή περιέργεια ν'ά σηκώσετε από χάμω, σάν τ'ο Σωτήρη, και ν'ανάψετε ένα τσιγάρο, ν'ά θυμάστε... τ'ους αγριανθρώπους και ν'ά τ'ο πετάτε με άηδία!

— Άνάποδο! είπε ένα παιδί. Οι αγριανθρωποι έπρεπε ν'ά παίρνουν τις συνήθειες τ'ων πολιτισμένων.

— Έτσι λέω κι' εγώ, είπε ο δάσκαλος. Τ'ο κάπνισμα είναι ή πιό κακή κι' άνόητη συνήθεια πού μπορεί κανείς ν'άποχτήση. Φυλαχτήτε, παιδιά μου, μη τ'ην άποχτήσετε ποτέ και σεις. Και κάθε φορά πού θ'ά σας έρχόταν τυχόν ή περιέργεια ν'ά σηκώσετε από χάμω, σάν τ'ο Σωτήρη, και ν'ανάψετε ένα τσιγάρο, ν'ά θυμάστε... τ'ους αγριανθρώπους και ν'ά τ'ο πετάτε με άηδία!

— Άνάποδο! είπε ένα παιδί. Οι αγριανθρωποι έπρεπε ν'ά παίρνουν τις συνήθειες τ'ων πολιτισμένων.

— Έτσι λέω κι' εγώ, είπε ο δάσκαλος. Τ'ο κάπνισμα είναι ή πιό κακή κι' άνόητη συνήθεια πού μπορεί κανείς ν'άποχτήση. Φυλαχτήτε, παιδιά μου, μη τ'ην άποχτήσετε ποτέ και σεις. Και κάθε φορά πού θ'ά σας έρχόταν τυχόν ή περιέργεια ν'ά σηκώσετε από χάμω, σάν τ'ο Σωτήρη, και ν'ανάψετε ένα τσιγάρο, ν'ά θυμάστε... τ'ους αγριανθρώπους και ν'ά τ'ο πετάτε με άηδία!

— Άνάποδο! είπε ένα παιδί. Οι αγριανθρωποι έπρεπε ν'ά παίρνουν τις συνήθειες τ'ων πολιτισμένων.

— Έτσι λέω κι' εγώ, είπε ο δάσκαλος. Τ'ο κάπνισμα είναι ή πιό κακή κι' άνόητη συνήθεια πού μπορεί κανείς ν'άποχτήση. Φυλαχτήτε, παιδιά μου, μη τ'ην άποχτήσετε ποτέ και σεις. Και κάθε φορά πού θ'ά σας έρχόταν τυχόν ή περιέργεια ν'ά σηκώσετε από χάμω, σάν τ'ο Σωτήρη, και ν'ανάψετε ένα τσιγάρο, ν'ά θυμάστε... τ'ους αγριανθρώπους και ν'ά τ'ο πετάτε με άηδία!

— Άνάποδο! είπε ένα παιδί. Οι αγριανθρωποι έπρεπε ν'ά παίρνουν τις συνήθειες τ'ων πολιτισμένων.

Μιά στιγμή, αυτός ρώτησε τ'ο φίλο του.

— Πόσα χρόνια καπνίζεις;

— Τριάντα χρόνια σχεδόν.

— Και πόσα ξοδεύεις τ'ην ήμέρα γιά τσιγάρα;

— Δέκα, δώδεκα δραχμές... τόσο πάνω-κάτω.

— Άς πούμε δέκα. Μ'ας κάνουν τριακόσιες τ'ο μήνα ή τρεις χιλιάδες εξακόσιες τ'ο χρόνο. Δέν είν' έτσι; Και στα τριάντα χρόνια πού καπνίζεις, πόσα έχεις ξοδέψει;... Τρεις τριάντα, ένενηντα... τρεις ξη, δεκαοχτώ... εκατόν οχτώ χιλιάδες δραχμές. Λοιπόν, φίλε μου, αν δέν εκάπνιζες, κι' αν έβαζες αυτές τις χιλιάδες στην Τράπεζα, ν'ά παίρνης τ'ους τόκους, θ'ά μπορούσες σήμερα ν'άχης στο Φάληρο μι'α ώραία βίλλα και, τ'ώρα πού θ'ά φτάσουμε, ν'ά πάμε ίσια εκεί!

Ο Άλλος δέν είπε τίποτα. Άλλά όταν έφτασαν στο Φάληρο και κατέβηκαν από τ'ο τραίνο, ρώτησε τ'ο φίλο του:

— Πού είναι τ'ώρα ή δική σου βίλλα, ν'ά πάμε ίσια εκεί;

— Μ'ά... δέν έχω καμμιά βίλλα εγώ.

— Περίεργο! Μ'άποδ δέν καπνίζεις, πώς δέν έχτισες;

Τ'α παιδιά γέλασαν μ' αυτή τ'ην ιστορία. Κι' ο δάσκαλος εξακολούθησε:

— Είν' εκείνο πού σας είπα: ο Άθηναίος πού δέν εκάπνιζε, δέν είχε ούτε αυτές βίλλα στο Φάληρο, γι'ατι εκείνα πού θ'ά ξόδευε γιά τσιγάρα, ο άνθρωπος τ'α ξόδευε γιά άλλα πράματα. Άλήθεια ένας Άλλος έχθρός τ'ου καπνού, έπίσης Άθηναίος, έχτισε κάποτε ένα μεγάλο σπιτί μέσα στην πόλη, κι' έβαλε άπέξω μι'α έπιγραφή — άπόρχει ακόμα — πού λέει: «Όποιος δέν καπνίση σαράντα χρόνια και τοκίση δ'α θ'ά ξόδευε γιά καπνό, κοιτάξτε τί σπιτί μπορεί ν'ά χτίση!» Άλλά εγώ δέν τ'ο πολυπιστεύω πώς απ' αυτή τ'ην οικονομία ο Άθηναίος εκείνος έχτισε τ'ο σπιτί του: θάχε κι' άλλους παράδες στη μπάντα. Έβαλε όμως εκείνη τ'ην έπιγραφή, γιά ν'ά πάρουν οι άνθρωποι παράδειγμα και ν'ά μ'ην καπνίζουν. Κι' έκαμε πολύ καλά, γι'ατι, άποδ ο καπνός είναι ένα τόσο φοβερό δηλητήριο, με κάθε τρόπο πρέπει ν'ά προσφύλαμε απ' αυτό τ'ους ανθρώπους.

— Άκούσα τ'ον πατέρα μου ν'ά λέη πώς τ'ο τσιγάρο είναι ένα μεγάλο και περιττό έξοδο.

— Τ'ο έξοδό του δέν είναι τίποτα είπε ο δάσκαλος, μπροστά στην καταστροφή τ'ης υγείας. Άν δέν ήταν αυτό, τότε δε θ'ά πείραζε ν'ά καπνίζουν τουλάχιστο οι πλούσιοι. Άλλά πείραζει, γι'ατι τ'ο κάπνισμα βλάπτει και πλούσιους και φτωχούς. Τ'ο έξοδο δέν τ'ο καταλαβαίνει κανείς. Έκείνος πού ξοδεύει γιά τ'α τσιγάρα του, θ'ά τ'α ξόδευε γιά κάτι άλλο. Δέ βαριέστε, ή οικονομία δέν είναι σπουδαία και ποτέ δε θ'ά σας έλεγα ν'ά μ'ην καπνίζετε μόνο γιά οικονομία. Άπ'αυτο αυτό μάλαστα, άκούσα μι'α φορά μι'α γούστηχη ιστορία.

Δυο φίλοι, Άθηναίοι, κατέβαιναν μι'α μέρα στο Φάληρο.

Ο ένας εκάπνιζε, ο άλλος όχι.

Η ΠΕΡΙΟΥΣΙΑ ΤΗΣ ΜΠΕΤΤΥ

ΑΜΕΡΙΚΑΝΙΚΟ ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ από EUDOXIE DUPUIS

— Συνέχεια από το προηγούμενο —

“Έστρεξε κι’ έβγαλε το ζακετάκι από το ντουλάπι κι’ είδε κι’ εκεί την ίδια μάσκα

— Θα τη βρω τη θειά μου τώρα! φώναζε με χαρά. Είμαι σύγουρη πως θα τη βρω! Άδριο κιάλιας θα πάω στη Βοστώνη.

Και παίρνοντας άμέσως την απόφασή της άρχισε να ετοιμάζει τα πράγματά της για το ταξίδι, δίχως βέβαια να λησμονήσει το πολυτιμο φόρεμα και το εξίσου πολυτιμο ζακετάκι που θα ήταν γι’ αυτήν ο μίτος της “Αριάδνης.

Μόλις το άλλο πρωί σηκώθηκε από το κρεβάτι — και φαντάζεθε από ποιά ώρα βρισκόταν στο πάδι — δήλωσε στην κυρία Κίνσεϊ και στον Τζάκ πως είχε αποφασίσει να φύγει για τη Βοστώνη όσο γρηγορώτερα μπορούσε, και την ίδια μέρα αν ήταν δυνατό. “Υστερα σφύριξε στον Πέτρο για να της ετοιμάσει τ’ άμαξάκι της και λίγα λεπτά αργότερα βρισκόταν στο σπίτι των φίλων της.

“Η άνυπομονησία της την είχε κάνει να ξεκινήσει τόσο νωρίς, ώστε τους βρήκε ακόμη στο τραπέζι όπου έπαιρναν το πρωινό τους. Χάρηκαν πολύ σαν έμαθαν την ανακάλυψή της και συμφώνησαν μαζί της πως έπρεπε να φύγουν για τη Βοστώνη το γρηγορώτερο. “Ο Ριχάρδος δήλωσε πως ή Μπέττυ θα έκανε θαυμάσια για «ντέτεκτιβ» και προσφέρθηκε να συνοδεύσει τη μητέρα του και την άδελφή του στη Βοστώνη.

“Ωστόσο ή κυρία Βάν Κούρτ είχε τη γνώμη πως θα ήταν πιο λογικό να γράψουν πρώτα στην κυρία Φρανσουά για να βεβαιωθούν αν είχε ακόμη εκεί το κατόστημά της, μα ο Ριχάρδος δε συμφωνούσε μαζί της. “Έλεγε ότι τώρα ήξεραν πια ποιά γαίταν κι’ ότι πληροφορίες ήθελαν θα τις συγκέντρωναν καλύτερα αν πήγαιναν οι ίδιοι εκεί. Φυσικά ή Μπέττυ τάχθηκε με την άποψη αυτή που συμφωνούσε και με τη δική της. “Η κυρία Βάν Κούρτ, που όπως είχε πει εώθως εξ άρχης ήταν πρόθυμη να κάνει οτιδήποτε για να βοηθήσει την προστατευομένη της δεν έφερε πια άλλη αντίρρηση και το ταξίδι άποφασίστηκε για την επομένη.

“Ήταν ένα ταξίδι πραγματικά θαυμάσιο. Το μεγάλο βαπόρι όπου έκαναν ένα μέρος της διαδρομής φάνηκε στη Μπέττυ σαν ένα πλωύμενο παλάτι, κι’ ήταν σι’ αλήθεια γιανι ή πολυτέλεια των αμερικανικών βαποριών είναι πραγματικά φανταστική. Παρ’ όλη την κακή ανάμνηση που είχε από το ταξίδι της με τη «Φτερωτή», ή Μπέττυ δε φοβήθηκε ούτε μιá στιγμή διαν βρέθηκε ξανά άναμεσα στον ουρανό και στη θάλασσα, άπεναντίας διασκέδασε εξαιρετικά, τόσο περισσότερο που το ταξίδι τους έγινε με θαυμάσιο καιρό.

“Έφθασαν στη Βοστώνη σέ πολύ πρωινή ώρα και πήγαν κατευθείαν στο ξενοδοχείο. “Η Μπέττυ θα είχε μεγάλη διάθεση να πάει άμέσως στη μοδίστρα. Τόση άνυπομονησία είχε

να μάθει νέα για την κυρία Λάρκ. Μα με τον καιρό είχε μάθει να συγκρατεί κάπως τον εαυτό της, να είναι πιο ήπιονοετική και να υποτάσσει τα γούστα της και τα κέφια της στη θέληση των άλλων. Περήμεναι λοιπόν ν’ άναπαυθή πρώτα ή κυρία Βάν Κούρτ που ήταν πολύ κουρασμένη και δεν έκανε καθόλου λόγο για τη μοδίστρα, ως την ώρα που αυτή ή ίδια δήλωσε πως ήταν ξεκούραστη κι’ έτοιμη να πάει να ψάξει μαζί με τα δυό κορίτσια στους δρόμους της Βοστώνης για ν’ ανακαλύψει το κατόστημα της κυρίας Φρανσουά.

Δεν άργησαν να το βρουν. Είχε όμως αλλάξει τον τίτλο και στην είσοδο ήταν γραμμένο το όνομα της κυρίας Βιλλερέ.

“Η Μπέττυ ένδοισε τα γόνατά της να κόβονται βλέποντας την αλλαγμένη ετικέτα. “Ωστόσο δε θέλησε να χάσει το θάρρος της από την πρώτη στιγμή και μπήκε στο κατόστημα.

“Η κυρία Βιλλερέ ήταν μιá Γαλλίδα εξαιρετικά πολύλογη και άπαντασε με μεγάλη προθυμία σ’ όλες τις έρωτήσεις της Μπέττυ.

— Την κυρία Φρανσουά ζητάτε; έκανε. Μάλιστα, εδώ είναι το κατόστημά της. Είμαι ο... δηλαδή ή διάδοχος της. Σε τί μπορούμε να σας φανούμε χρήσιμοι, δεσποινίς; “Αν κράτησα, λέει, τις πελάτισσες της κυρίας Φρανσουά; — Ναι, τις κράτησα όλες, δηλαδή σχεδόν όλες. Μα, Λαλουέτ, κυρία Λαλουέτ, χμ... δεν πιστεύω. Δέν τη γνωρίζω την κυρία Λαλουέτ. “Ωστόσο, σταθίτε μιá στιγμή να κοιτάξω στα παλιά βιβλία του κατόστηματος, στα βιβλία της κυρίας Φρανσουά.

Φώναξε και της έφεραν ένα κατόστηχο.

“Από το ξεφύλλισε λίγη ώρα:

— “Ορίστε, είπε, «Κυρία Λαλουέτ, 72 Πλατεία Ρούθφορντ, 6, ή κυρία Φρανσουά είχε μεγάλη τάξη στα βιβλία της. Βλέπετε, δεσποινίς, έκανε χαμογελώντας, σέ κάτι χρησιμεύει κι’ αυτό κομμιά φορά. Μα ή Μπέττυ δεν την άκουγε πια. Είχε πέσει στην άγκαλιά της κυρίας Βάν Κούρτ, φωνάζοντας θριαμβευτικά:

— Δέ σας έλεγα γιό πως θα τη βρίσκαμε στο τέλος; “Αχ πάμε κυρία Βάν Κούρτ, πάμε γρήγορα σ’ αυτή τη διεύθυνση!

“Η αγαθή κυρία Βιλλερέ δεν μπορούσε να καταλάβει καλά-καλά τι τρέχει. “Ωστόσο μ’ έλο που οι ξένες κυρίες έπαψαν πια να της μιλοϋν και να της ζητούν άλλες πληροφορίες, εκείνη προθυμοποιήθηκε να

ΤΟ ΠΕΙΝΑΣΜΕΝΟ ΑΡΑΠΑΚΙ

Στην έρημο, το πεινασμένο Άραπάκι είναι έφευρετικό. “Επειδή δεν μπορεί να φτάσει τα καρύδια της κομπονικιάς και φοβάται να ακαρφαλώσει τόσο ψηλά, χρησιμοποιεί την καμηλοπάρδαλη και βλέπετε τί ώραία που τα καταφέρνει.

τους φανή χρησίμη σέ οτι της περνούσε από το χέρι της, τους δήλωσε πως είχε τα ωραιότερα μοντελλάκια σέ φορέματα και σέ καπέλλα της τελευταίας μόδας, πως θα ήταν εύτυχης αν οι κυρίες ήθελαν να γίνουν πελάτισσές της και άλλα τέτοια ένα σωρό. “Η Μπέττυ για να την ευχαριστήσει για την προθυμία της θα ήταν πρόθυμη να της παραγγείλει μιá ντουζίνα φουστάνια κι’ άλλα τόσα καπέλλα. Μα έννοιωσε τέτοια ταραχή και είχε τόση άνυπομονησία, ώστε αυτή ή σκέψη ούτε της πέρασε καν απ’ το μυαλό.

“Έτσι έκοψε στη μέση τα κομπλιμέντα και τις τοιριμόνιες της μοδίστρας και βγήκε βιαστική απ’ το κατόστημα για ν’ άνεβή σι’ άμαξί.

“Όταν έφθασαν στον αριθμό 72 της πλατείας Ρούθφορντ, έννοιωσαν κι’ οι τέσσερες μιá μεγάλη άπογοήτευση. “Όλα τα παραθυρόφυλλα ήταν κλειστά και το σπίτι φαινόταν έρημο κι’ άκατοίχητο.

— Κανένας δεν κάθεται εδώ, παπαγαλάκι, είπε ο Ριχάρδος δοκιμάζοντας ν’ άστειευθή, το κλουβι είναι άδειανό.

— Πώς έφυγε; έφυγε κι’ από δω; έκανε ή Μπέττυ μ’ άπελπισία, ένφ το προσωπάκι της, που πρώτα ήταν τόσο ξαναμμένο, έπαιρνε τώρα μιá έκφραση γεμάτη άπογοήτευση και θλίψη.

— “Ελα δά, παπαγαλάκι, μην άπελπίζεσαι. Το κλουβι είναι άδειο και το πουλι έπέταξε, εν’ αλήθεια. Μα που θα πάει; Θα το τακώσουμε. “Εν τφ μεταξύ, το καλύτερο που έχουμε να κάνουμε για την ώρα είναι να γυρίσουμε πίσω στο ξενο-

δοχείο και για καταστρώσουμε ένα καινούργιο σχέδιο.

“Η Μπέττυ, όταν αποφάσισε ν’ άρχισή τον έρευνά της δεν περίμενε ποτέ πως θα συναντούσε τόσα εμπόδια στο δρόμο της. Και πάλι ωστόσο, τίποτε δεν θα την σταματούσε!

“Έτσι ο Ριχάρδος την ώδήγησε στο ξενοδοχείο μαζί με τη μητέρα του και την άδελφή του κι’ ύστερα αυτός έαναβήκε έξω, αφού δήλωσε πως θα πήγαινε να μαζέψει πληροφορίες και πως θα γύριζε την ώρα του βραδυνοϋ φαγητοϋ.

Πραγματικός στις έπίτα παρουσιάσεις, χαμογελώντας ευχαριστημένος.

Βλέποντάς τον, ή Μπέττυ έννοιωσε πάλι την καρδιά της να ζεσταίνεται.

— Δίχως άλλο κάτι θα μάθατε! έκανε χαμογελώντας κι’ αυτή.

— “Όταν λέω πως θα γινώσουν ένας πρώτης τάξεως ντέτεκτιβ, άπάντησε ο Ριχάρδος εύθυμα. Τίποτε δεν σου ξεφεύγει.

— Τι μάθατε; Έκανε με άγωνία το κοριτσάκι. Πήτε μου, γρήγορα.

— Πιστεύω, παπαγαλάκι, ότι τώρα βρήκαμε σι’ αλήθεια τα ίχνη αυτής της «Λάρκ» που φαίνεται σαν να μας κοροϊεύει και μιά ξεφεύγει πάντοτε την τελευταία στιγμή... Στο τέλος μου φαίνεται πως θα της ρίξουμε μιá πρέσα άλάτι στην ώρα της. “Έπέτυχα λοιπόν να βρω ένα γραμματοκομιστή, τον γραμματοκομιστή της γειτονιάς της κυρίας Λάρκ. Λοιπόν ο γραμματοκομιστής αυτός, μου είπε πως ή κυρία Λαλουέτ της πλατείας Ρούθφορντ βρίσκεται τώρα στο Λαίτηγουντ της Ν. Υερσέης.

— “Ω, έκανε ή Μπέττυ, με τη φωνή πνιγμένη από την πολλή χαρά. Είναι μακριά απ’ εδώ; Πότε φεύγουμε;

— Το παπαγαλάκι μας μεταμορφώθηκε σ’ άκρίδα, γέλασε ο Ριχάρδος. Πηδάει από το Γκρήνμποροσ στη Βοστώνη, κι’ απ’ τη Βοστώνη στο Λαίτηγουντ σαν να ήταν μισής ώρας δρόμος. “Αφησέ μας λιγάκι ν’ άναπνεύσουμε, παιδί μου. “Όλος ο κόσμος δεν μπορεί να ταξιδεύει έτσι δίχως διακοπή. Φοβάμαι πως ή μητέρα μου είναι πολύ κουρασμένη για να μπορέσει να ξεκινήσει κι’ όλες άδριο για νέο ταξίδι.

(‘Ακολουθεί) ΓΕΩΡΓΙΑ ΤΑΡΣΟΥΛΗ

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΟ

Σήμερα μέσ’ στο σκονοποπό άπ’ τη βροχή λιμάνι Κάποια μικροτάρα άραξε άργά, καμαρωτή. Και να την ή γλυκειά στιγμή που ο ξενητεμένος Γυρνούς στο σπίτι του, ως τόχε όνειρευτεί.

Και το σπίτι του γυιλοϋ — φολιά παρατημένη. Που μάταια τόσες άνοιξες πρόομενε να χαρή — Μέσα σι’ όχηρό φθινόπωρο, λευκό κι’ εύτυχισμένο Μισν άνοιξη λές κι’ έλλειος, για πάντα, γελαστή.

Χαρά, μα μέρα που όργά θα κλαίη το πρωτοβόχο. Και όλων ή βαρεία ψυχή θα σ’ έχη ξεχασμένη. Τότε άγ. φάσσης σγαλά άπ’ έξω και χτυπήσει. Πώς θα σ’ άνοιξουν πρόθυμα την πόρτα την κλεισμένη.

ΚΑΛΛΙΟΠΗ Σ. ΚΟΡΣΟΠΑΤΗ

“Η τραπεζαρία χωρίς... τραπέζι.

ΑΘΗΝΑΙ-ΚΑΙ ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ
ΑΝΟΗΤΗ ΙΔΕΟΛΟΓΙΑ

Αγαπητοί μου,

ΕΝΑ γράμμα από κάποια καλή μας φίλη, — Γρίφος το ψευδώνυμό της — που μου έδωσε ή Διάπλασις να το διαβάσω, με συγκίνησε βαθιά με μ' έβαλε και σε πολλές σκέψεις. Είναι από τη Θεσσαλονίκη, Σε κάποια έκει έφημερίδα, τότε με τις παραστάσεις του «Ποπολάρου» από τον θίασο του Έθνικού, δημοσιεύθηκε έν' άρθρο εναντίο-μου, ένας λιβελλο; να πω καλύτερα, που έλεγε πως καμιά λογοτεχνική αξία δεν έχουν τα έργα μου, πως τα πρόσωπά τους δεν είναι άνθρωποι παρό- σ κ. ε.ς, πως άδικα τάχα και τα χειροκροτεί ο κόσμος, άδικα τ' ανεβάζουν στους ούρανοους οι κριτικοί στην Αθήνα, άδικα ή Ακαδημία μ' έκανε Ακαδημαϊκό, και πως από τους νέους που διαβάζουν και καταλαβαίνουν, άλλοι άμφισβάλουν για μένα — είναι ή δεν είναι; αξίζει ή δεν αξίζει; — κι' άλλοι μ' έχουν... σβύσει πρό πολλού! Αυτό το άρθρο — ίσως και κανέν' άλλο που έγω δεν το είδα — διάβασε ή καλή μας φίλη κι' έγινε «έξω φρενών». Τι «απαίσια» πράγματα είν' αυτά; Δεν έχουν «ντροπή» αυτοί οι άνθρωποι, να γράφουν έτσι για ένα συγγραφέα που όλος ο κόσμος τον αναγνωρίζει και τον τιμά, κι' αντί να χαιρούνται και να περηφανεύονται που κι' ή Ελλάδα έχει «ένα δοξασμένο δημιουργικό περσγράφο, τον κατατρέχουν, τον πολεμούν και θέλουν να... του κλείσουν το δρόμο.

Αυτά γράφει ή φίλη μας. Αλλά το κροσσμα που την άναστέττωσε δεν είναι μοναδικό. Συχνά φαίνονται στον τύπο άρθρα με όποια φέρει νεαρών και άγνωστών, που προσπαθούν έτσι να... σβύσουν συγγραφείς παλιούς κι' αναγνωρισμένους. Τελευταία ακόμα ένας νέος κριτικός — όχι τόσο άγνωστος αυτός — άρνήθηκε κάθε αξία στον ακαδημαϊκό Γεώργιο Δροσίνη, το συγγραφέα της «Αμαρυλλίδος» και της «Ερσης», τον ποιητή των «Φωτέρων Σκοταδίων», που είναι άναγνώριστα από τους καλύτερους που έχουμε, καθαυτό μια νεοελληνική δόξα (ή «Αμαρυλλίς» του π. χ. μεταφράστηκε σε δέκα ξένες γλώσσες). Τον ίδιο καιρό, σ' ένα πειραιώτικο περιοδικάκι, ένας άλλος νεαρός, έξαρρομής, το τελευταίο μου θεατρικό έργο, δημοσίευσε εναντίο μου — κι' εναντίον όλων των παλιών θεατρικών συγγραφέων που... χρωκώπησαν —

λιβελλο ακόμα πιο πρόσωχο και πιο άνόητο από εκείνον της Θεσσαλονίκης. Αυτό μάλιστα προκάλεσε την άγανακτισμένη διαμαρτυρία δυο άλλων νέων Πειραιωτών, που με ύπερασπίστηκαν γενναία, όταν δόθηκε στην πόλη τους ή «Φωτεινή Σίντρη». Και πήραν άφορμή να γενικήσουν το ζήτημα, να κατακρίνουν αυτή την τάση του... σβύματος των αξίωτων και να πουν, πολύ σωστά, πως δεν έχει κανείς να περιμένει τίποτα από αυθάδεις και άναρχικούς νέους που δεν αναγνωρίζουν και δεν σέβονται κανένα.

Αλλ' ες γυρίσουμε στην καλή μας φίλη. Η άπορία της — που είναι — είναι: πως μπορεί να γράφονται τέτοια πράγματα στον τύπο για συγγραφείς γνωστούς κι' αναγνωρισμένους, που τα έργα τους δίνουν τόση εύχαριστήση και προκαλούν τόσο θαυμασμό — δεν λέω τώρα για τα δικά μου — σε θεατές και σ' αναγνώστες. Οι νεαροί αυτοί άγνωστοί το κάνουν από κακία; από φθόνο; από άμύθεια; από άνοησία; Ε, βέβαια δεν αποκλείονται κι' αυτά. Υπάρχουν στον κόσμο και κακοί άνθρωποι, και φθονοροί, κι' άνόητοι, κι' άμαθείς που κρίνουν χωρίς να ξέρουν και χωρίς να καταλαβαίνουν. Μοσ φαίνεται όμως πως οι περισσότεροι απ' αυτούς τους νεαρούς, που ξεσπαθώνουν κάθε τόσο με κάθε ίταμότητα, το κάνουν μάλλον από ιδεολογία — μια σφαλερή κι' αστήριχτη βέβαια ιδεολογία, που πρέπει να μάς κάνει περισσότερο να τους λυπόμαστε παρά να θυμώνουμε μαζί τους. Είναι τάχα νεωτεριστές; και πιστεύουν με πεποίθηση πως κάθε έργο παλιού συγγραφέα, που δεν έχει τις ιδέες τους, δεν έχει και καμιά αξία. Η κι' αν έχη κάποια, οι νέοι πρέπει να την περιφρουρούν, να την παραβλέπουν και να την άρνούνται για άγάπη της ιδέας. Μεγάλη πλάνη, παιδιά μου, γιατί υπάρχουν άπειρα παλιά έργα, που οι ιδέες τους μπορεί να πέρασαν, μα που ή μεγάλη τους τέχνη τα κρατά ζωντανά πάντα κι' άθάνατα. Κι' όταν ένα έργο είναι καμωμένο από άληθινά συγγραφέα, κι' έχει για αυτό την αξία του — λογοτεχνική αξία — για κανένα λόγο, για καμιά ιδέα, δεν μπορεί κανείς να το άρνήθη, να το σβύσει, και μια τέτοια προσπάθεια, άτομική ή όμαδική, όσο επίμονη κι' αν είναι, καταναί ματαιοπονία.

Πιστεύουν ακόμα αυτοί οι νέοι — κι' ή εσχάτη πλάνη χείρων της πρώτης — πως οι παλιοί, οι αναγνωρι-

σμένοι, οι δοξασμένοι, που εξακολουθούν ακόμα να βγάζουν βιβλία ή να δίνουν έργα τους στο θέατρο, τους φράζουν το δρόμο, τους έμποδίζουν να φανούν, να διαπρέψουν, κι' είναι τελοςπάντων προσκόμματα που με κάθε τρόπο, θεμιτό ή άθεμιτο, πρέπει να βγουν από τη μέση. Φωτιά λοιπόν και τσεκούρι! Κι' ή συκοφαντία ακόμα σ' ενεργεία. (Φαντασθήτε: ο νέος του πειραιώτικου περιοδικού έγραφε πως το τελευταίο μου έργο, που έκαμε τρανταχέντε ως τώρα παραστάσεις, μόλις κρήτησε μια εβδομάδα και... χρωκώπησε κι' έμπορικώς!) Αλλη πλάνη αυτή. Γιατί με ψευτιές, με συκοφαντιές, με βροσιές και με άρνήσεις, οι παλιοί που αξίζουν πραγματικώς δεν βγαίνουν από τη μέση. Μα... ούτ' έμποδίζουν και κανένα, γιατί θέση υπάρχει για όλους. Κάθε στιγμή μπορεί να φανή ένας νέος και να πάρη άμέσως τη θέση του. Φτάνει μόνο να ξίξη κι' αυτός πραγματικώς. Νά, όπως ο κ. Διδωρίκης με τη «Μεγάλη Στιγμή».

Αλλ' αυτά όλα τα ξέρετε. Κι' άλλες φορές σας τα είπα. Σας τα θυμίζω μόνο για να τάχετε υπ' όψη και να μην άπορήτε, ούτε να θυμώνετε όταν διαβάζετε άρθρα σαν εκείνα που έκαναν έξω φρενών την καλή μας φίλη. Και να οίκείτερε μόνο, να λυπάστε τους νέους που τα γράφουν από μια τόσο σφαλερή, αστήριχτη κι' άνόητη ιδεολογία.

Σας ασπάζομαι ΦΑΙΔΩΝ

ΠΑΛΙ ΤΟ ΦΘΙΝΟΠΩΡΟ

Πάλι το Φθινόπωρο πλάκωσε στη φθση. Κάτω από τα σύννεφα γέρονται τα βουνά. Η γαλάζια θάλασσα έχει άφροδες γιομίσσι. Και τα γοργοπέουγα φεύγουν ξανά. Χαίρε φθς, Χαίρε Ζωή!... τώρα θα μάς κλείση Στ' άψυχα δωμάτια και τα σκοτεινά. Ο άγέρας ο ψυχρός που με μάς θα σβύση. Όλα γύρω τα θεράμ και τα φρενιά... Τώρα θα αισθανόμαστε μάν άναίτια λύπη, Σου βιβλίου μπρός σκυφτοί, τη χλωμή σελίδα, Μια θλιμμένη άνάμνηση, μια χαμένη έλπίδα...

Πένθιμοι του ρολογιού θ' άνηγούν οι χείρες Σμίγοντας με της βροχής τον άργό τον ήχο, Και παρξένες Σμας θ' άγρυπνούν στον τσίχο.

MARIA M. ΦΑΛΑΓΓΑ

ΣΕΛΙΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑΣ ΣΥΝΔΡΟΜΗΤΩΝ

Ο ΚΑΤΑΛΥΤΗΣ

Ξεκίνησες όλοχαρος στο στόμα σου είχε γέλιο, Νά φτάσες πέρα μακρυνά, που ήταν ο σκοπός σου, Στο άφθαστο, στο Τέλειο. Κι' είπες: Άλοι στο καθέτι που θα βρεθί έμπρός σου!

Ξεκίνησες και έξομισε της θλίψης τα μαγνάλια, Νίκησες πάθος και χαρές, λύσιες τους άνθρώπους, Άσημαντα κοτόδια. Ήταν για σέ τ' άγρια βουνά, διάβηκας τόπους!

Άγέρας!... Ώ, δέν ένοιωθες... άστροσκελία... μπόρες. Ο χαρός δέ σε τρώαες... Τάγνωστο τ' άφηφοδες, Τών λογισμών τις χάρες. Πέρα μακρυνά στον ορίζοντα το βάθος έθωροδης

Και είπες. — Νά το! έφτασα τα χέρια μου ν' άπλώσω Ν' άδράξω αυτό το Τέλειο. μ' άκαρτέρας ο θρόνος. Δέν πρόφτ' ος άστόσος: Σε νίκησε, σε λύγισε, ο καταλύτης Χρόνος.

Βασιλίσα του Πόνου

Ο ΦΑΡΟΦΥΛΑΚΑΣ (Δίηγημα)

Β'

Νύχτασε. Μισανόγει ή πόρτα του χαμόσπιτου. Σά σκιά μέσα από λιποθυμισμένο φως του λιχναριού περνά ο άντρος. Δισταχτικός την κοιτάζει με οίχτο. Είναι στο μυντέρι. Το πρόσωπο στα χέρια κι' άκουμπισμένο στα γόνατα. Φαίνεται νοημομένη. Τα νεύρα της ύστερα απ' την υπερένταση χαλαρώσανε άποκομήθηκε. Απ' την πόρτα την κοιτάζει, την κοιτάζει, σά να θέλη να την κλείση μέσα του. Σά να προσέχει να μη την ξαναδη. Ήρθε να την άπαχαιρέσει πριν χαροπαλαίψη. Μά πόσο φοβόταν την άνίστασή της! Κι' αυτός είχε παρμένη την άποφαση. Θα πήγαινε στο πανάρι, θα έπιχερούσε κι' ο Θεός βοηθός. Τώρα που την βλέπει καμωμένη είναι σδαριστημένος. Το φτάνει, ότι την είδε, ότι την άπαχαιρέτησε έτσι άφωνα... Άθόρυθα όπως ήρθε ξαναφείγει. Μά ενώ κλει την πόρτα πίσω του προσεχτικά, ένα δυνατό φέσημα τ' άγέρα ή κτυπά. Κοινοστέκεται για λίγο απ' έξω, άφουγκράζεται. Τίποτα. Καμιά κίνηση. Ώραία, Και προχωρεί προς το λιμάνι σταθερός, άποφασισμένος.

Η σκοπούλα του τον περιμένει. Στο μουράγιο είναι μαζεμένοι πολλοί. Έκει κι' ο Άγγλος ο προιστάμενός του. Κουβεντιάζουν δυνατά χειρονομώντας. Σάν τον βλέπουν να πλησιάζη βουβαίνονται. Μόνον τον κοιτάζουν, τον κοιτάζουν άμίλητοι, σά να τον βλέπουν για πρώτη φορά. Τους κοιτάζει κι' αυτός. Στα μάτια του ζωγραφίζεται ή άποφαση. Καρμιά σιά. Όλοκάθαρη

ή ματιά που τους έριξε... Νά, έτοιμάζεται να πηδήξη στη βάρκα... Ο Άγγλος τον πλησιάζει και του δίνει το χέρι. Ο άλλος του το σφίγγει. Σιωπή! Μόνο με μια κίνηση των ματιών και του κεφαλιού του δείχνει εκεί κοντά προς το χαμόσπιτο. Ο Άγγλος κουνάει το κεφάλι καθήσυχαστικά. Κατάλαβε. Καλά!

Η νύχτα σκοτεινή και κρύα πλάκωνει τις καρδιές. Η τραμουντάνα σφυρίζει δαιμονιμένα πάνω στα ξάρτια των καϊκιών. Τα κύματα σκάζουν πάνω στο μώλο μουγκρίζοντας. Ο όμιλος του λιμανιού ξαναβρίσκει τη λαλιά του και χειρονομεί, δείχνοντας προς το στόμα του λιμανιού, μέσα στο σκοτάδι, μια σκιά. Μικραίνει, μικραίνει και σε λίγο κανένα. Είναι σά να την πήρε ο σάλαγος των κυμάτων και της άγρυμμένης τραμουντάνας.

Η κουβέντα σιγά-σιγά ξεψυχάει. Ο καθένας κρατά τις σκέψεις του. Δεν κοιτάει να μιλήσει. Και για παιδ σκοπό; Όλοι τα ίδια συλλογίζονται. Το ίδιο άγωνιούν. Και θα βαστάξη ή άγωνία τους αυτή, ως που να φανή το κοκινωπό φως του φαναριού ή λάμψη τρεμουλιαστά μέσα στη θύελλα...

Μιά, δυο, τρεις ώρες άγωνίας. Τίποτα. Στο λιμάνι περιμένουν κάθε στιγμή το χαρόσπιτο σημάδι. Κατάρα! Άρχίζουν ν' άνησυχούν. Ο Άγγλος σουλατσάει νευρικός, συλλογισμένος. Ώρες-ώρες σταματά κι' πάχνει μέσα στο σκοτάδι. Σά να βλέπη το βαπόρι, τα φώτα του.

Αυτού κι' ή γυναίκα του φαρφύλακα. Σάν ξύπνησε κι' είδε την ώρα περασμένη και τον άντρα της να μην έρχεται, έτρεξε στο λιμάνι. Ήταν άργά. Ο άντρας τη; έκείνη τη στιγμή χαροπάλευσε. Σωστό συντόρη σωριάζεται καταγής και με τα μάτια τρυπάει το ηχητό σκοτάδι ξεφωνίζοντας κάθε τόσο. Έλα, Χριστέ και Παναγιά!

Αι-Νικόλαε, βοήθα! Κι' η τραμουντάνα εξακολουθεί λυσασμένη. Κάποια στιγμή, φοβερή λάμψη, ίδια άστραπή, ξεσχείει το σκοτάδι. Βροντή δυνατή σκεπάζει το σάλαγο της θύελλας. Μέσα στη λάμψη κάτι συντόρησι στον άγέρα πάνω απ' τα κύματα. Ύστερα... μόνο το μουγκρισμα της θάλασσας. Στο μουράγιο κοιτάζονται άμίλητοι. Ο Άγγλος βρίζοντας στη γλώσσα του θαγκάνει το δάχτυλο. Ένα άχ! ξεφεύγει απ' τα σφυμένα δόντια της γυναίκας και λιποθυμάει... Κι' εκεί δεξιά, απ' την αντίθετη μεριά του φαναριού, τα φώτα του βαποριού, αδύνατα απ' την άπόσταση, πλησιάζουν. Σε λίγο το βαπόρι θάναί άπειράχτο στο λιμάνι. Στην έκκρηξη της τροπίλης, που προκάλεσε ο φαρφύλακας, τραβηγμένος απ' τα κύματα, είδε το ξεφρονήσι και κανόνισε την πορεία του.

Βίδης

ΕΝΑ ΠΟΥΛΙ ΞΕΨΥΧΗΣΕ (Ήξοτράγουδο)

Κι' ήταν ένα μικρά αδύνατο πουλάκι, κι' ήταν ένα πουλάκι με λεπτερές πο-

λύχρωμες φτεροδyes και με ζωγραφιστά δόγλυκα ματάκια. Ήταν ένα πουλάκι έκει κάπου μακρυνά, που έβθανε όλομόναχο μες στις πυκνές λιγαριές. Πέθανε. Και τόσο άθόρυθα, τόσο σιγαλά, που κανείς δεν τώνωωσε, κανείς! Ούτε και το νερό που κύλαγε και του χάριζε κάποτε τη θροσιά του, ούτε και οι μαργαριτες οι χλωμές π' άγάπαγε σαν ζώδες. Κανείς δεν το κατάλαβε.

Μόνο ένα μικρό, τόσο δά μικρό κορίτσι τ' άγροίκησης κι' έκλαψε μυστικά από πόνο. Έκλαψε και σάν ο ήλιος έγεργε στη δύση του να πάλ να ξεποστάση στην άγκαλιά της θάλασσας, και σάν τα πουλιά κουρνιάζαν με τερτίσισμα δόγλυκο μέσ' τα κλαριά των δέντρων, χωρίς ν' άναπολήσουν την ώρα τη γλυκαία, το σγαλό χαμένο κελάδημα του πεθαμένου των συντόρφου, σάν τα λουλούδια του άγροφ γέφανε λιγομένα προς τη γη, σά να θέλαν ν' άκούσουν τους ήχους της τους μαγικούς που βγαίνουν απ' τα σπλάχνα τα βαθιά της; έκείνη με βήμα άνάλαφα πατώντας σά χαλι από χόρτα, άθόρυθα έτοιμύ να μην παρήξη τον ήπνο του, πλησίας το μέρος που κοιτόνταν το πεθαμένο του αδύνατο σωματάκι. Δροσιά σδυδιασμένη έτρεξε απ' τα μάτια της και δρόσισε τα κλεισμένα του παβέφαρα. Στοργικά τββαλε ν' άναπαυθή μέσα σ' ένα λάκκο τόσο δά, σάν τη χούφτα της μικρό, που τ' άνοιξε ή ίδια με τα λευκά της χεράκια έκεί στην έρη του τρεχάμενου νερού και που τ' άστρωσε με τα πιο χλωρά και μρωμένα χόρτα.

Τββίλε μέσα με χέρι τρεμάμενο και το σκέπασε άπαλά με χόρτα, τόσο άπαλά που δεν τ' άγροίκησης το δύστυχο, τ' όλομόναχο, το ξεχασμένο. Δυο μαργαριτες άνησαν στον τάφο του, δυο μαργαριτες που τρέφονταν απ' την άποσταμένη του καρπούλα. Κι' ήταν οι πιο όμορφες κι' οι πιο χλωμές κι' απ' τις χλωμότερες μαργαριτες του άγροφ, που άγαπούσε σαν ζώδες.

Ήταν έξω, ήταν μοναχό, και γρήγορα άπελημονήθη. Κανείς δεν άποθύμησε το μάγο του τραούδι κι' ούτε κανείς ξαναξήτησε τα ζωγραφιστά ματάκια και τις πολύχρωμες του άνάλαφρες φτεροδyes. Μόνο σά κάποια γωνία πολύ μακρινή ένα κορίτσι, ένα τόσο δά μικρό κοριτσάκι με λευκή ποδιά με σγουρά δόγλυκα ματάκια, και γαλανά ματάκια, μάτια τ' άναλογιστηνε κι' έκλαψε μάτια από πόνο...

Άστρον της Κερκύρας

ΠΑΙΔΙΚΩΝ ΠΝΕΥΜΑ

Η όπηφρέτρια: — Ευρία, έκοψε το γάλα. Η Ξεπεσμένη Αιδή: — Μαριμά, ατή φταις. Την είδα κρατώνερα που τ' άνανάτε με... το μαχαίρι! Ρέλια

Είμαι πολύ εθαριστημένη, λέει ή μαριμά του Τοτού σέ μια φίλη της, που ο γιός μου κάνει συλλογή από γραμματόσημα. Έτσι μαθαίνει καλύτερα τη Γεωγραφία. Πες μας, Τοτού, που βόσκεται ή Ούγγαρια; — Δυο σελίδες μετά την Ίταλία! άπαντά άδίστακτα ο Τοτούς, Σανθή Κουκλίτσα

ΤΑ ΝΕΑ ΤΟΥ 1934

Πρόσκλησις τῆς «Διαπλάσεως» πρὸς ἀνανέωσιν τῆς συνδρομῆς

Ἔτος 56ον—Ποιά μυθιστορήματα θὰ δημοσιευθῶν.—Ο Ἄσπρος Λύκος.—Ο κληρονόμος τοῦ Ρόβινσον.—Διάφορα ἄλλα.—Οἱ ὄροι μόνον οἱ ἴδιοι.—Μόνον ἡ συνδρομὴ τοῦ Ἐξωτερικοῦ γίνεται πάλι 10 σελλίνα.—Οἱ νέες διατάξεις τοῦ «Ὁδηγοῦ».

Μετὴ βοήθεια τοῦ παντοδύναμου Θεοῦ καὶ μετὴν ἀγάπην τῶν παιδιῶν μου, τελειώσω σὲ λίγο τὸ 56ον μου ἔτος καὶ ἀρχίζω τὸ 56ο. Κανένα περιοδικό, καμμιὰ ἐφημερίδα σὴν Ἑλλάδα δὲν ἔχουσι ποτὲ τόσα χρόνια. Μὰ καὶ ἀπὸ τὰ παιδικὰ περιοδικὰ ἔδωκεν τὸ πάσαν εἶμαι σήμερον ἀρχαιότερον. Που θὰ πῆ ἀπλοῦστατα, πῶς ἡ ἀγάπη ποὺ μοῦ εἶχαν καὶ μοῦ ἔχουν τὰ Ἑλληνόπουλα—ἀγάπη ποὺ φέρουσι τὴν τρέψη γενεά, στὰ ἐγγόνια τῶν κρῶτων μου ἀνδρομητῶν—εἶναι κατὰ μοναδικὸν κόσμον καὶ ἀπαράδειγματιστο. Καὶ μετὸ δλο μου τὸ δικό μου νάμαι περὶ φανήν!

Ο ΑΣΠΡΟΣ ΛΥΚΟΣ

τοῦ Γάλλου Norbert Serestre, ποὺ καὶ ἄλλο του μυθιστορητῆρα δημοσίευσά κάποτε.

Ο Ἄσπρος Λύκος εἶναι ἕνας φόβερὸς Ἀναμίτης ληστής, ποὺ τρομοκρατεῖ ὀλόκληρη τὴν Ἰνδοκίνα καὶ τὸ Ἀννάμ, καὶ ἀντιτάσσεται, ὡς καὶ στὸν Γαλλικὸ ἀποικιακὸ στρατό! Γιὰ νὰ ἐπιτύχῃ ἀνταλλάγματα κλέβει τὰ δύο παιδιά τοῦ Γάλλου διοικητοῦ, τὸν Ντενὶ καὶ τὴ Σιμόνη, καὶ τὰ πέρνει μαζί του σὲ λημέρια του, ἐπάνω στ' ἄγρια βουνά. Ἀπὸ τὰ δύο παιδιά, τὸ ἀγριὸ ἀποφασίζει νὰ δοκιμασθῆναι μετὰ κάθε θυσία καὶ νὰ ἐνεργήσῃ νὰ ἐλευθερωθῇ ἡ ἀδελφὴ του. Τὸ κατορθώνει ὁμοῦ; Σωθεῖται ὁ ἴδιος; Σωθεῖ τὴν ἀδελφὴν του; Ἀπὸ τὰ δύο ἴδητε σὴν συνέχεια τοῦ μυθιστορητοῦ, ὅπου θὰ παρακολουθήσετε μετ' ἀληθινὴ ἀγωνία, — καὶ καὶ μετ' ἀληθινὴ εὐχαρίστησις! — τίς περιπέτειας τῶν δύο παιδιῶν, καὶ ἀκόμα θὰ συγκινηθῆτε μετ' ἀποσιώπησιν τῆς γοητικῆς ὑπερβολῆς τοῦ Γάλλου, καὶ θὰ γελᾶτε μετὰ τὰ παιδιὰ τοῦ κρητικιστοῦ ὑπερῆγου, τοῦ Μό. — Ἡ δ. Γεωργία Τερσοῦλη μεταφράζει γιὰ σὰς τὸ θαυμάσιον αὐτὸ μυθιστορημα, ποὺ συνρδύεται καὶ ἀπὸ πολὺ ὄμοιες εἰκόνες. — Τὸ δεύτερον εἶναι

Ο ΚΛΗΡΟΝΟΜΟΣ ΤΟΥ ΡΟΒΙΝΣΩΝ

τοῦ διασημοῦ Γάλλου συγγραφέα André Laurie, τὸ ἴδιον περιπετειώδες καὶ ποὺ ὁ ἦρος του εἶναι ἐπίσης παιδί. Ὁ Χάνδρος Ρόβινσον Κρόουσσος, τελευταῖος ἀπόγονος τοῦ μεγάλου ἐκείνου θαλασσοπόδου, ποὺ ὁ Δανιὴλ Φόε διηγῆθηκε τίς παρρησιαστικὰς περιπέτειάς του. Αἰσιῶν ὀ γναρὸς Χάνδρος τίς συνέχισε. Ἀπὸ μιὰ παράξενη τύχη, ναυαγεῖ μ' ὅλην τὴν οἰκογένειάν καὶ πέφτει ἰσα-ἰσα σὲ τὸν ἐρημονησίον ὅπου ἔζησε καὶ πεθάνε δλομνηχὸς ὁ ἑκατοντῶν ἀπόγονός του. Κι' ἐκεῖ τὸν βρίσκει μέσα σ' ἕνα ὑπόγειον σπήλαιον, ποὺ ἦταν ἡ κατοικία του; δχι βέβαια ζωντανὸν, ἀλλ' ἀποξηραμένον σὰ μούμιον, σὴν ἴδια θέσιν μισοστὰ σὲ γραφὸν ποὺ ἔγραφε τὴ διαθήκην του, τὴ στιγμή ποὺ τὸν βρῆκε ὁ θάνατος! Τὸ μυθιστορημα αὐτὸ, ἀριστοτέλεσμα σὲ εἶδος του, δέν εἶναι μόνο περιπετειώδες, περιέργον, διασκεδαστικόν, εἶναι καὶ διδακτικόν. Γραμμένον κατὰ τὸ σύστημα τῶν «Παραδόξων Ταξιδιῶν» τοῦ Γουλιέλμου Βέρν, μεταφέρει τοὺς ἠρώς του ἀπὸ χώρα σὲ χώρα, καὶ ἐνῶ ἀρχίζει σὲ Παρίσι, συνεχίζεται σὲ Ἰνδοκίνα, γιὰ νὰ τελειώσῃ σὲ νότια τοῦ Εἰρηικοῦ, σὴν ἐρημόνησον τοῦ Ρόβινσον. Ἄλλὰ

καὶ ὁ ἕνα ἀπὸ τοὺς ἠρώς του, τὸν Γάλλο κ. Κλοακέν, στενὸ συγγενὴ τοῦ ἄγγλου Ρόβινσον, ποὺ εἶναι ἀρχαιολόγος, ὁ ἀναγνώστης ἀποκτᾷ πολλὰς τρεπνὰς ἀρχαιολογικὰς γνώσεις, καὶ μαθαίνει ἀκόμα πῶς ἡ ἀρχαιολογία εἶναι μιὰ χρησιμώτατη καὶ σὴν ἑπισημὴ Μήκας οἱ ναυαγοὶ δὲν ἐμαθαίναν πῶς βρίσκονταν σὲ τὴν νήσον τοῦ Ρόβινσον ἀπὸ μιὰ παιδικὰ φθαρμένη ἐπιγραφή ἐνὸς πασσαλοῦ, ποὺ μόνον ἕνας Κλοακέν θὰ μπορούσε νὰ τὴ διαβάσῃ; Τὰ μικρότερα παιδιὰ αὐτὰ βέβαια θὰ τὸ παρατρέξουν καὶ θὰ περιορισθῶν σὲ τὰ ἐξίδια καὶ σὲ τίς περιπέτειας. Τὸ μεγαλύτερον ὅμως ποὺ πηγαίνουν σὲς ἀνάγκες τάξεις τοῦ Γυμνασίου ἢ τὸν τελειώσαν, θὰ τὸ ἀπολαύσουν ἐξαιρετικὰ.

Ο «Κληρονόμος τοῦ Ρόβινσον» πρωτοδημοσιεύθηκε σὲ τοὺς τόμους μου τοῦ 1898—πρὸ 40 ἐτῶν!—ποὺ εἶναι πρὸ πολλοῦ ἐξηνητημένοι. Τὴ μεταφράσῃ, νεώτατος τότε, εἶχε κάμει ὁ κ. Γρηγόριος Σενδόπουλος σὴν σχολαστικὴ καὶ δύσκολη γλῶσσα ποὺ γράφαμε κείνον τὸν καιρὸν. Ἀδύνατον ἔξαναδημοσιεύθῃ ἔτσι. Κι' ὁ κ. Ἐνδοπούλου θὰ τὸν ξαναμεταφράσῃ σὴν γλῶσσα τῆς σημερινῆς. Ἐκτός ἀπὸ τὰ δύο αὐτὰ μυθιστορήματα, ἡ ἀπαιρητη κἀνὰ κἀνὰ ἀπό τὰ δημοσιεύθη πάλι δύο τρεῖς χαριτωμένα ἀναγνώσματα

ΓΙΑ ΠΟΛΥ ΜΙΚΡΑ ΠΑΙΔΙΑ

— ποὺ τὰ διαβάζουν ὁμοῦ καὶ πολλὰ μεγάλα — ὁ κ. Φαίδων θὰ ἐξακολουθήσῃ τίς κοσμογίπτες «Ἀθηναῖκὸς ἐπιστολόγος» του, θὰ δημοσιεύσῃ ἀμέτρητα διηγήματα, ἄρθρα ποιήματα, καλλιτεχνικὰς εἰκόνες, γελοιογραφίαι καὶ θὰ γίνωνται οἱ τακτικοὶ καὶ ἔκτακτοι Διαγωνισμοὶ, Κυριακῆ, Πενταήμερον, δημοφώνημα κλπ, ποὺ τοὺς βλέπετε σὴν Ὁδηγόν. Οἱ ὄροι τῆς ἐγγραφῆς μόνον οἱ ἴδιοι. Κι' αὐτοὺς ἐκτίσῃ τοὺς βλέπετε σὴν Ὁδηγόν. Μόνον ἡ συνδρομὴ τοῦ Ἐξωτερικοῦ, ἀπὸ 60 γαλλ. φράγκα, γίνεται πάλι 10 σελλίνα ἢ ἑτήσια καὶ ἡ ἐξαμηνία, ἵνατι ἡ κριμὴ τῆς ἡμέρας εἶναι τὰ ἄνω ἀπὸ τὰ κάτω σταθερῆ. Ὅσο γιὰ μερικὸν ἄλλοις ὄροις ἡ διατάξεις — συμπετοχῆς σὴν Σελίδα Συνεργασίας, τιμολόγια κ. ἄ. — ποὺ ἀλλάξαν ἀπὸ τότε καὶ πρωτοδημοσιεύθηκα ὁ Ὁδηγὸς σὲ χωριστὰ βιβλακίδια, θὰ τυπωθῶν ὁ ἕνα μικρὸ Παράρτημα, καὶ θὰ σὰς τὸ δώσω νὰ τὸ ἐπισυναψετε σὴν Ὁδηγόν σας, ὅσοι ἔχετε. Ὅσοι δὲν ἔχετε, εἶναι ἀπαραίτητο ἀποφασίζετε — στοιχίζετε δρ. 5, καὶ ταχυδρομικὰς δρ. 6 — γιὰτι χωρίς Ὁδηγόν, βῆμα δὲν μπορεῖ νὰ κἀνὴ κανεὶς σὴν κίνησιν. (Ἐννοεῖται ὅτι κἀντίτυπα ποὺ θὰ πωλῶν τὸ 1934, θὰ ἔχουν μέσα καὶ τὸ Παράρτημα μετ' τίς νέες διατάξεις). Καὶ τῶρα δὲν μένει παρά νὰ σὰς παρακαλέσω

Ν' ΑΝΑΝΕΩΣΕΤΕ ΤΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗ ΣΑΣ!

Ἄλλ' αὐτὸ εἶναι ὀλοκλήρου τυπικόν. Ἐξῆς πῶς θὰ τὸ κάνατε καὶ χωρίς Πρόσκλησιν, καὶ χωρίς Νέα τοῦ 1934. Ἀπόδειξις ὅτι πολλοὶ ἀνανέωσαν κίβλα. Κι' εἶμαι βέβαια πῶς ὡς τὸ τέλος τοῦ Νοεμβρίου, ποὺ εἶναι ὁ τελευταῖος μῆνας τοῦ χρόνου μου — ὁ καινοῦργος ἀρχίζει ἀπὸ τὸ Δεκέμβριον — θὰ ἀνανεώσουν ὅλοι. Θυμίζω μόνον πῶς ὁ καλύτερος, ὁ ἀσφαλτοστρεφὸς τῶν ἡμερῶν εἶναι ἡ ταχυδρομικὴ ἐπιταγή, καὶ προσθέτω πῶς θὰ μ' ἐυκολύνουν πολλὸν ὅσοι θὰ ἀνανεώσουν τῶρα ἀμέσως, χωρίς νὰ περιμένουν τίς τελευταῖας ἡμέρας — τέλος τοῦ Νοεμβρίου, ἀρχῆς τοῦ Δεκεμβρίου — ποὺ συσσωρεύονται οἱ παραγγελίαις — ἐπιταγοληψιμῶν — καὶ δὲν ἔξωσι πῶς νὰ πρωτοεκελετώσω.

Τὰ καλά Διαπλαστικὸν ὡς πρῶτον τοὺς κἀθηκόν θεώρουσιν τὴν ἐγκαιρὴ ἀνανέωσιν τῆς συνδρομῆς τους. Καὶ ὡς δεύτερον, ἀλλὰ τὸ ἴδιον ἐπιτακτικόν, τὸ ἔπεισμά μου γιὰ τὴν διάδοσιν μου. Ἄς ἔξωσιν λοιπὸν πῶς θὰ προκηρῶσθῃ σὲ λίγο καὶ Διαγωνισμὸς Ἐσπεράθωματος γιὰ τὸ 1934 καὶ ἄς ἀκονίζωσιν ἀπὸ τῶρα τὸ σκάθι τους.

Αὐτὰ εἶχα νὰ σὰς πῶ σήμερον, σὰς ἀσπέζομαι καὶ περιμένω.

Η ΔΙΑΠΑΡΑΣΙΣ

ΒΛΗΛΟΓΡΕΦΙΑ ΤΗΣ «ΔΙΑΠΛΑΣΕΩΣ»

Ἀθήναι, 42 ὁδὸς Ἐδριπίδου, τὴν 31 Ὀκτωβρίου 1938

Εἶναι ἀνάγκη νὰ σὰς συστήσω νὰ διαβάσετε τὰ Νέα τοῦ 1934 ποὺ δημοσιεύονται σὴν ἀντικρινὴ σελίδα; Κι' εἶναι ἀνάγκη νὰ σὰς ξαναπῶ καὶ ἔδω γιὰ τὴν ἀνανέωσιν τῆς συνδρομῆς σας; Ἀπὸ τὸ πιστεύω...

Ἄχ, αὐτὰ τὰ τυπογραφικὰ λάθη! Ἀκούσθηκα ποτὲ ἄρωμα ἦλίου; Κι' ὅμως εἶσι τυπώθηκε τὸ σῦνωμα τοῦ ἦλιου, σὲ «Ἐνῶ τὸ τρίτικον τραγουδάει» τοῦ κ. Λευκαδίτη (φύλλ. 44, β' στήλ. στίχ. 39). Καὶ σὰς παρακαλῶ νὰ τὸ διορθώσετε. Ἐπίσης σὲ τὸ πολίμα τοῦ «Τὰ τελευταῖα λουλοῦδια» (φύλλ. 45, ἀπὸ τὸν 6ο στίχου λείπει ἕνα μέ: «Μουῦσῶν» σ' αὐτὸ μὲ μαρκησίαις κλεισμέναις)...

Μὲ χαρὰ, Μενιόν, ἔλαβα γράμμα σου ἕστερ' ἀπὸ τὸν καιρὸ. Ἐλπίζω πῶρα νὰ μοῦ γράψῃς συχνότερα. Ναι, νὰ μοῦ στέλνῃς μεταφράσεις ἀπὸ τὸ γαλλικόν, ἀλλὰ μικρὰ κομμάτια, γιὰ νὰ τὰ βάζω, ἂν εἶναι καταλλήλα, σὴν Σελίδα Συνεργασίας.

Ἰσα-ἰσα. Πασαροῦνα, ποὺ μετὰ πολὺ ἐνδιαφέρον διάβασα ὅλ' αὐτὰ ποὺ μοῦ γράψετε. Μὰ μπορεῖ νὰ μὴ μ' ἐνδιαφέρουν οἱ χαραῖς καὶ οἱ λύπαις τῶν παιδιῶν μου; Ἀλλὰ γιὰτι λές σὲ τέλος «ὡς ἀφῆσθαι αὐτὴ τὴ συζήτηση»; Ἄλλο ἢ συζήτηση, καὶ ἄλλο ἢ ἀπλή καὶ ἐγκάρδια συνομιλία.

Ὅδες σὺ, Κρινόλεσκυ, δὲν μετὰ «ζάλιος». Καὶ νὰ γιὰ νὰ σοῦ πῶ αὐτὸ, νὰ ἡσυχάσῃς, φύλαξαι ἀπὸ τὴν παρασμένη ἐδωμάδα τῶρα τοῦ γράμμα. Καρτεριστοὺς σὴν Γαλανομάτα, ποὺ ἀκόμα περιμένω νὰ μοῦ γράψῃ.

Κι' ἐγὼ χάριμα πολὺ, Μέντιον, ποὺ σὲ καινοῦργον σχολεῖο βρῆκα ἕνα σωρὸν καλὰς καὶ ἐνθουσιώδεις Διαπλαστικὰς, δὲν ἀμφισβῶ, ὅτι ἡ μεγάλη παρέα — Ἰσως καὶ ὀλλογος — ποὺ θὰ σχηματισθῆ, θὰ με διαδώσῃ σ' ὅλο τὸ Γυμνάσιον. Σ' εὐχαριστῶ, καθὼς καὶ τὴ Θεοτόκῃ. Ἐύχριστὸν ἐπίσης καὶ τὴ Σπαρτιατισσοῦλα, ποὺ ἔγραψε σὴν πίνακα τὰ καλὰ ἔκκενα λόγια γιὰ μένα.

Πιστεύω, Ἀθροῦλα, ὅτι καὶ φέτος ὁ καλὸς σου καιρὸς θὰ σοῦ κἀμῃ ὄμορον τὴν συνδρομὴν σου, ἀφοῦ ἔξωσι πῶς μὲ γαπᾶς. Τῶρα μετὰ τὰ μαθήματα δὲν θὰ μπορῆς βέβαια νὰ μοῦ γράψῃς τόσο συχνά, πάντα ὅμως ἡ ἀγάπη σου θὰ βρῆσκῃ κάπου-κάπου λίγο καιρὸν...

Μανεδονικὸν Ἐντελβαῖς, τὰ εἶπα ὅλ' αὐτὰ σὴν κ. Φαίδωνα. Κι' αὐτὸς λυπήθηκε ποὺ ἔλαπες ἐταν ἦλθες σὲ γραφεῖο καὶ δὲν μπορεῖς νὰ γνωρίσῃς ἀπὸ κοντὰ μιὰ τόσο καλὴ Διαπλαστικὸν. Φέτος λοιπὸν κηγαίνεις σὴν Γ' τοῦ Γυμνασίου. Πολλὰ καὶ δύσκολα βέβαια τὰ μαθήματα, ἀλλὰ καμμιὰ ἀμφισβῶλια δὲν ἔχω πῶς εἶθ θὰ τὰ βγάλῃς πέρα, χωρίς μάλιστα νὰ με παραμελήσῃς...

Ἐλπίζω, Γούλα, νὰ τελειώσω τὸ νέο σὰς σχολεῖο καὶ νὰ μὴν εἰσαίτε ἀκόμα... ἀστεγες, Ἄλλὰ μὴν εἶσαι ὑπερβολικὴ. Μπορεῖ νὰ μὴν εἶναι τόσο εὐχάριστο νὰ μένατε ἐκαρπωμέναις τόσο ὄμορον σὲ θρανία, δὲν εἶναι ὅμορον καὶ «κρίση». Τὰ διαλεψματα πάντα ἐξουσιάζουν. Κι' ἐταν τὸ μαθημα εἶναι εὐχάριστο, παρὲν ἡ ὄρα χωρίς νὰ τὴν καταλαδῆνῃ κανεὶς. Ἄπὸ εἶσαι συμφωνῆ;

Ἐκαμες καλὰ, Αἰδορμισιάνι, ποὺ μοῦ ξαναγράψες. Ἐῦθε ποὺ πέτυχεσ' ἀρχαῖα ἑλληνικὰ, ποὺ εἶχες μείνει μετεξαστατός, καὶ εἶσι πέρασες σὴν Β' τάξῃ. Αὐτὸ θὰ πῆ ὅτι μελέτησες καλὰ τὸ καλοκαίρι. Σοῦ ἔστειλα τὸ 43ο φύλλάκι.

Κατενοουσιασμένη καὶ ἡ Βάνδα ἀπὸ τὴν ἐκθεσὴ τοῦ Ζαππαίου, ποὺ πολλὰς ὄμορον τὴν περιεργάσθηκα. Ἰδιαιτέρη ἐντύπωση τῆς ἔκαμε ἡ ἀθροῦσα τοῦ Βιβλίου. Πῶσα βιβλία ἔχει μέσα, πόση πνευματικὴ τροφή, καὶ τί κριμα νὰ μὴν ἔχῃ πολλά, πολλὰ λεφτά, ναγόραση ὅλα ὅσα τῆς ἄρσαν! — Ἡ ἑλληνικὴ μετάφρασις τῆς «Ἀσίας», αὐτὴν ποὺ ἐπαίξε ἡ Κοτοπούλη, δὲν βγῆκε ἀκόμα σὲ βιβλίο, ὅσα ἔξωσιν ἂν θὰ βγῆ.

Ναι, Γιαννάκη Ν. Πεζά, ὁμοδομαί πολὺ καλὰ τὸν πατέρα σου, τὸν παλιὸν μου καλὸ φίλον, καὶ σὲ παρακαλῶ νὰ τοῦ πῆς τοὺς χαριτωμένους μου καὶ τίς εὐχαριστίας μου. Μόνον τὸ ψευδώνυμον ποὺ εἶχα τότε — Πορθμὸς τοῦ Ἐδριπίου — καὶ ποὺ ἤθελας νὰ πάρῃς τὸ ἴδιο καὶ διαδόχοις, τῶρα τὸ ἔχει ἄλλος. Ἄπὸ πειράσῃς ὅμορον, θὰ βρῆς κατὰ ἀνάλογο. Σοῦ ἔστειλα τὸν Ὁδηγόν.

Κρητικὴ Ἀέρα, θὰ εἶδες τὴν ἐγκρισην τοῦ ψευδωνύμου. Εἶσαι πολὺ δικαιολογημένη. Ἄν καὶ ἀργά, σὲ παρακαλῶ νὰ πῆς σὴν ἀδελφὴν σου, τὴν ἀγαπητὴν μου φίλην, τὰ ἐγκάρδια συγκαρητηριὰ μου γιὰ τὸ γάμο τῆς.

Ἡ φίλην μου Μοριάν, σὴν Β' φέτος τοῦ Γυμνασίου, ἔχει καθηγητὴν τὸν... πατέρα τῆς. Κι' αὐτὸ, λέει, σὴν ἀρχὴ τῆς φάνηκε τόσο παράξενον, ποὺ εἶδε καὶ ἔπαθα νὰ τὸ συνηθίσω. Μὰ γιὰτι τάχα; Εἶναι ἀπλοῦστατον, καὶ μάλιστα εἶναι μιὰ ἔκτακτη καλοτυχία. Ἡ ἴδια μοῦ γράφει ὅτι τὰ λατινικά, ποὺ πολλὰ παιδιὰ τὰ περὶχθάνονται, τὰ βρίσκῃ πολλὴν τερπνὰ καὶ δὲν μπορεῖ νὰ καταλαδῇ τὸ λόγο τῆς ἀπεχθίας τῶν ἄλλων. Μὰ οὐτ' ἐγὼ...

Καρμιά δυσἀρεσκεία, Κατεῖν Ἐντασμα. Ἐν' ἀπλοῦ λογαριασμὸν σοῦ ἔστειλα μετὰ μὴν ἀπλὴν αἰτιολογία. Τὸ «ἄφορον δὲν μπορεῖς νὰ τὴν ἀλλοτρίωσιν. Ναι, ἀπέφυγα νὰ σοῦ ἀπεντῆσω ἔδω, γιὰτι ἐνόμισα πῶς αὐτὰ ἔπρεπε νὰ μείνουν μετὰδὸς μας. Ὅσο γιὰ τὴν Ἄγγελια, εἶναι ἀδύνατον νὰ διαθέσω μιὰ στήλην γιὰ νὰ τὴ δημοσιεύσω ὀλόκληρη σ' ἕνα φύλλάκι. Πρέπει νὰ χωρισθῇ σὲ τρεῖς φύλλάκια τὸ λιγώτερον. Κι' ὄχι τὸ ἕνα ψευδώνυμον κάτω ἀπὸ τὸ ἄλλο, γιὰτι τότε θάταν «χωριστοῦστικός» τὸ κἀνὰ, πρὸς 5 δραχμὰς—κατὰ τοὺς 600—καὶ εἶσι ὅλη ἡ Ἄγγελια θὰ σοῦ στοιχίσει δρ. 350 καὶ περισσότερον. Βρίσκω περὶ τὸν τόσον ἔξοδο. Συμφωνεῖς;

Ρίτα Σιοπέτου, μετὰ γιὰ τὸ καινοῦργον σῆτι. Χαίρω ποὺ εἶσαι εὐχαριστημένη καὶ ἀπὸ τὸ καινοῦργον σχολεῖο. Μὰ γιὰτι φοβῶσθαι μὴ σὲ κοροϊβῶσιν γιὰ τὰ κομμένα σου μαλλιά; Ὅσα τὰ κορίτσια σήμερον δὲν κόβουν τὰ μαλλιά τους; Τί λίγο, τί πολὺ... Ναι, νὰ πάρῃς καὶ ψευδώνυμον μετὰ τὸν καινοῦργον χρόνον. Ἄλλ' αὐτὸ ποὺ θάθελας τὸ ἔχει ἄλλος. Σ' ἄλλοις δὲν ἔχω τόσο νὰ πεντῆσω σήμερον. Φύλαξαι ὅμορον πολλὰ γράμματα γιὰ τὸ ἐρχόμενο.

ΜΗ ΑΙΣΧΜΟΝΕΙΤΕ πῶς κάθε παραγγελία σας, γιὰ νὰ ἐπελεφῆται ἀμέσως, κρῆπει νὰ συνοδεύεται καὶ μετὰ μὴν τυπωμένην ταχυία, ἐπ' αὐτῆς μετ' ἡ δροῖτες σὰς στέλνεται τὸ φύλλο κάθε ἐδωμάδα.

ΕΓΚΡΙΣΕΙΣ ΨΕΥΔΩΝΥΜΩΝ

Κανένα ψευδώνυμον δὲν ἐκρίθηκε, ὅσα ἐναντιώνεται, ἂν δὲν συνοδεύεται ἀπὸ τὸ δικαίωμα, δρ. 10. — Τὰ ἐργαζόμενα ἢ ἀνανεώματα ἰσχυρῶς ἄς τὴν 30 Νοεμβρίου 1933. Ὅσα ἀνανεώματα ἀπὸ Α, ἐνῆκον σὲ ἄγρια καὶ ἄσα ἀπὸ Κ, ἀπορρίπτονται.

Νέα Ψευδώνυμα: Καρόττα, κ. (Ω 11), Ὁρίων, ἄ. (ΕΚ).

ΓΙΑ ΤΗΝ Σ. Σ. Σ.

Ἀπορρίπτονται: «Βραδυνὸς περίπατος» τοῦ Παρηγόρου Ἀγγέλου. Οἱ πάντες ἀράδες οἱ ἀνταγγραμμέναι ἀπὸ παλιὸν περιοδικόν, ὡς εἰσαγωγὴ, δὲν ἔχουν ἀπολύτως τίποτα. Καὶ, δυστυχῶς, σὲ ἴδιον κομπῶδες ὄμορον ἐξακολουθεῖ καὶ τελειώνει τὸ κομμάτι: «Τὸ τελευταῖον κυριακίσι εἶμαι χλωρὸ, περλίσι καὶ ἀκρῆμις σκοτεινὸν, μαρμαρωμένο, ἀπ' τὸ φυγορράγμα τοῦ θαλασσοῦ ἀν' ἕνας ἀπαλιπτομένον, παθαμένον Ἰσκιος». Ἄπὸ τὸν «Ἡμερολόγιον μου» τῆς Βίλλυ Φρίτς. Μῆτρια γραμμένον, ἐνῶ τὸ κοινὸν αὐτὸ θέμα (ὁ χωρισμὸς, ἡ ὄμηση τῆς φίλης ποὺ ἔφυγε) ἀπαιτεῖ τοῦλάχιστον ἔκτακτον γράμμα. Μόνον μερικὰς φράσεις ἔδω καὶ ἔκει εἶναι καλὰς. — Ἀράματα ἀπ' τὸν πόλεμον» τῆς Ζῆν Μωρά. Πολὺ τραγικόν. Τέτοια θέματα δὲν εἶναι γι' ἀρχαίους, ποὺ δὲν μποροῦν ἀκόμα νὰ τὰ γράφουν ὅμορον πρῆσαι. Οἱ ἀρχαῖοι πρέπει νὰ ἔξωσιν ὅτι τὸ ἀπτερον τραγικόν, ὄχι μόνον δὲν συγκινεῖ, ἀλλ' ἀπεναντίας γίνεται κωμικόν. — Ἀδελφόν» τοῦ Ὁλλῆ Βλαστοῦ, ἐκασταταμένο. Νομίζω ὅτι ἔχει κρῆσι. — «Σ' ἕνα παιδί ποὺ πέθανε» τῆς Μ. Ο. Πολὺ μεγάλον. Κι' οἱ περισσότερες ἀποφῆσαι ἔδω καὶ πρῶτα καὶ σιτηχοσυκίαις εἶναι ἐλαττωματικὰς. Ἡ Μ. Ο. θὰ μποροῦσε ἴσως νὰ διαλέξῃ τίς καλύτερες, τίς πῶς πρωτότυπες, καὶ νὰ κἀμῃ ἕνα μικρὸν ποίημα καλόν. — «Κλέφτες σὲ γλυκὸ» τῆς Ἐλισβετίας Ἐλλάδος. Μάρεσαι ποὺ εἶναι ποικιλικὸν, πραγματικόν, φυσικόν, χωρὶς φαντασίαις καὶ φοβῆμα. Δυστυχῶς δὲν εἶναι γοργόν, ὅσα μετ' ἡ χάριν ποὺ κρεαζόταν γραμμένον. Κι' ἡ γλῶσσα κάπως ἀνόμοια. Ἡ Ε. Ε. θὰ μποροῦσε νὰ τὸ ξαναγράψῃ. — «Ὀνειρο ἦταν καὶ κἀνὴ» τῆς Μενίνας, «Κυριακὴ... 5 Φεβρουαρίου!!! Ἡμέρα χαρῆς καὶ γέλιου!!! Ἀπόκρισις!!! Γιὰ μὰς ὄμορον ἀγωνίας!!! Διαγωνισμοί!!! Νὰ τὸ ἄφορον ποὺ δὲν μ' ἀρέσει. Ἀπὸ τὰ διασκευασμένα, αὐτὰ τὰ θαυμασιώτατα... Καὶ δυστυχῶς ἐξακολουθεῖ εἶσι: «Μιὰ ἰδέα... μιὰ ἀπόφασις!!! Ἐπαναστατικὸς... Ἀπεργία!!! Δὲν ξαναπατῶ σχολεῖο!!!» Κι' ὅμορον τὸ πρῶμα δὲν εἶναι κακόν. Αὐτὸ τὸ γράμμα τὸ καταστρέφει. — «Μέσα σὴν βαρκούλα» τοῦ Σ. Ν. Γ. Κι' αὐτὸ τὰ ἴδια: «Ἐρημιά!!!... Σκοτάδι!!!...» Καὶ πῶς κάτῃ ἕνα σωρὸν ἀκαρτολεξίας: «Ἡ δόλια μου φαντασία». Γιὰτι δόλια; «Σὲ χάρις ποὺ εἶναι σπαρμένη ἡ εὐτυχία». Στῆρι ἡ κρῆσι εἶναι ἡ εὐτυχία γιὰ νὰ σπέρνεται; — «Κι' αὐτὸ ὅμορον ὅλα» τοῦ Πλατένι. Θὰ γινόταν ἕνα καλοῦστακον ποιηματῆκα μὴ εἶναι γενναῖον διδόνωμα. Πολλοὶ στίχοι εἶναι μετρικῶς λαυθαυμένον. Πολλὰς ἐκφράσεις δὲν στέκονται καλὰ. Τὸ Πλατένι πρέπει νὰ γυμνασθῇ ἀκόμα. — «Κι' ὅλο προσημῆναι» τοῦ Κριεάνι. Ἰδιωτικόν, προσωπικόν. Καμμιὰ ἀξία δὲν ἔχει γιὰ τοὺς ἄλλοις ποὺ θὰ τὸ διαδῶσαν. Θὰ συγκινήσῃ μόνον τὴν ἀποδοῦσιν φίλην, ποὺ θάστελνε ἴσως τὸ μετὰ λαχτῆρα περιμενόμενον γράμμα. — Θὰ ἐξακολουθῆσω.

